

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.I.37.001/2024/21.

A tanács tagjai: Dr. Tóth Kincső a tanács elnöke

Dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit előadó bíró

Dr. Figula Ildikó bíró

Dr. Hajnal Péter bíró

Dr. Heinemann Csilla bíró

Az I. rendű felperes: I. rendű felperes
(cím1)

Az I. rendű felperes jogi képviselője: Dr. Takács Gábor egyéni ügyvéd
(cím2)

A II. rendű felperes: Hatvan Város Önkormányzata
(3000 Hatvan, Kossuth tér 2.)

A II. rendű felperes jogi képviselője: Dr. Veres András egyéni ügyvéd
(cím2)

Az alperes: Nógrád Vármegyei Kormányhivatal
(3100 Salgótarján, Zemlinszky utca 9.)

Az alperes jogi képviselője: Dr. Ispán Eszter kamarai jogtanácsos

Az alperesi érdekelt: alperesi érdekelt

(cím3)

Az alperesi érdekelt jogi képviselője: Biczi és Turi Ügyvédi Iroda

eljár: Dr. Biczi Tamás ügyvéd

(cím4)

A per tárgya: környezetvédelmi üggyel kapcsolatos közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az alperes 90. sorszám alatt és az alperesi érdekelt 91. sorszám alatt

A felülvizsgálni kért jogerős határozat száma: a Miskolci Törvényszék

101.K.701.513/2021/84. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Miskolci Törvényszék 101.K.701.513/2021/84. számú ítéletét hatályában fenntartja azzal, hogy az alperes NO/KVO/1-3/2021. számú határozatával módosított NO/KVO/1205-38/2020. számú határozata hatályvesztésének időpontja 2024. november 30. napja.

Kötelezi az alperest és az alperesi érdekeltet, hogy 15 nap alatt külön-külön fizessenek meg II. rendű felperesnek 60.000 (hatvanezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

Kötelezi az alperesi érdekeltet, hogy az esedékesség napjáig fizessen be az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az alperes felülvizsgálati kérelme kapcsán felmerült 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illeték az állam terhén marad.

A Kúria tájékoztatja az alperesi érdekeltet, hogy a fizetendő illeték a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperesi érdekelt (2019. december 12. előtti cégnéven H. Kft.) a L. hrsz.1. hrsz-ú (megnevezése: kivett meddőhányó), valamint a H. hrsz.2. és hrsz.3. hrsz-ú (kivett megnevezése: ipartelep) ingatlanokon veszélyes és nem veszélyes hulladékkezelő telepet működtet, L. Hulladékkezelő- és Hasznosító Telep (a továbbiakban: hulladékkezelő telep) elnevezéssel. Az érintett területen korábban a Mátravidéki Erőmű Hulladéklerakója (pernyetárolója) volt. A hulladéklerakó rekultivációjával, lezárásával megbízott alperesi érdekelt az ahhoz szükséges engedélyt a KDV KTF 12221-3/1993. számú határozattal kapta

meg. Az ingatlanokat korábban a L. erőmű működése során zagytérként, pernyehányóként használták.

[2] A hulladékkezelő telepre vonatkozóan az alperesi érdekelt részére a Közép-Dunavölgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség a 2006. július 13. napján meghozott KTVF:7416-8/2006. számú határozatával – általános és környezetvédelmi előírások mellett – egységes környezethasználati engedélyt adott (a továbbiakban: EKHE2006), amelynek érvényességi ideje 2011. december 31. napjáig terjedt. Az EKHE2006-ban foglaltak szerint a hulladékkezelő telep fő tevékenysége a hulladékok átvétele, biológiai kezelése és a kezelt hulladék pernyehányón történő felhasználása. Az EKHE2006 rögzítette, hogy az alperesi érdekelt az átvett veszélyes és nem veszélyes hulladékok biológiai degradációval történő kezelését végzi, és a kezelés során képződött nem veszélyes hulladékokat a pernyehányó rekultivációja során hasznosítja. Az EKHE2006 vonatkozásában hét alkalommal módosítás, két alkalommal kijavítás tárgyú döntést hoztak, a KTVF 2847-2/2009. számú módosító határozat alapján az érvényessége 2020. december 31. napjáig állt fenn.

[3] Az alperesi érdekelt megbízásából a tevékenységek felülvizsgálatát és a környezetterhelés bemutatását tartalmazó dokumentációt elkészítő, jelen perben részt nem vevő, szakértői jogosultsággal rendelkező független szakértő cég, a L. Kft. (a továbbiakban: L. Kft.) által benyújtott kérelem alapján az egységes környezethasználati engedély felülvizsgálata és újabb engedély kiadása érdekében 2020. március 28. napján közigazgatási hatósági eljárás indult a Veszprém Megyei Kormányhivatalnál. Az eljárás áttétel révén a Heves Megyei Kormányhivatalnál folytatódott, amelynek kizárásáról az Agrárminisztérium a 2020. szeptember 18. napján kelt KMF/196-3/2020. számú végzésében rendelkezett és az alperest jelölte ki az eljárásra.

[4] Az alperes 2020. október 22. napján szemlét tartott a hulladékkezelő telepen, a megállapításokat a NO/KO/1205-8/2020. számú jegyzőkönyvben rögzítette. A szemlén megállapította, hogy a dokumentáció szerinti helyszínrajz nem tükrözi a valós állapotokat. Az alperesi érdekelt 2020. november 23. napján nyújtotta be a hiánypótlásra vonatkozó dokumentációt, amelyhez 2020. október 28. napján készített térképfelvételt mellékel, majd 2020. december 27. napján benyújtotta az ismételt hiánypótlási felhívás teljesítésére vonatkozó dokumentációt.

[5] A megelőző eljárásban az I. rendű felperes ügyfél volt, ügyféli jogállását már a Veszprém Megyei Kormányhivatal megállapította a VE-09/KTF/3660-11/2020. számú döntésében.

[6] Az alperes a 2020. december 30. napján kelt NO/KVO/1205-38/2020. számú határozatával (a továbbiakban: Alaphatározat) az alperesi érdekelt részére, a L. hrsz.1. hrsz-ú (meddőhányó), valamint a H. hrsz.2. és hrsz.3. hrsz-ú (ipartelep) ingatlanokon működő telephelyére, veszélyes és nem veszélyes hulladék kezelésére, ártalmatlanítására 2030. december 31-ig terjedő érvényességi idővel egységes környezethasználati engedélyt adott, valamint 2024. július 31-ei határidővel előírta az ötéves teljeskörű felülvizsgálati dokumentáció benyújtását. Az alperes az Alaphatározatban meghatározta – egyebek mellett – a tevékenység folytatásának környezetvédelmi feltételeit (III. rész), ezek körében általános előírásokat, az elérhető legjobb technika (BAT) alkalmazására vonatkozó előírásokat, hulladékgazdálkodási, levegőtisztaság védelmi, zaj- és rezgésvédelmi, klímavédelmi, természetvédelmi, földtani közeg védelme és kármentesítési, termőföld minőségi védelme szempontú előírásokat, a monitoringra és az adatszolgáltatásra, továbbá az eltérő üzemállapotra vonatkozó előírásokat, az értesítési (bejelentési) kötelezettségeket, a tevékenység felhagyására vonatkozó előírásokat, valamint rögzítette azokat a feltételeket, amelyekkel a megkeresett szakhatóságok a szakhatósági állásfoglalásokban és a

megkeresésekre adott válaszokban az egységes környezethasználati engedély megadásához hozzájárultak. Az engedélyhez „H” (átvehető hulladékok, azok mennyisége és a kihelyezési határértékek), „Te” (a technológia ismertetése), „BAT” (az elérhető legjobb technikának való megfelelés) és „A” (rendszeres és alkalmi jelentéstételi kötelezettségek, azok tartalma) mellékletet csatolt.

[7] Az Alaphatározat III. rész 8. alcíme (Földtani közeg védelme és kármentesítés szempontból meghatározott környezetvédelmi feltételek) rögzíti a hulladékgazdálkodási tevékenységhez használt tároló medencékkel szembeni követelményeket, így azt, hogy a hulladékgazdálkodási tevékenység csak megfelelő alsó szigeteléssel ellátott kezelő területen, valamint alsó és oldalfali szigeteléssel ellátott tároló medencékben, övárokkal körbevett területen végezhető, az alsó és oldalfali szigetelőréteggel szembeni műszaki követelmény a minimum 0,4 m vastagságú, $k \leq 1,0 \times 10^{-9}$ m/s szivárgási tényezőjű vízzáróság biztosítása. Az előírások szerint a használatban lévő telített tároló medencék leürítéséről az illetékes környezetvédelmi hatóságot minden esetben 5 napon belül tájékoztatni szükséges, valamint a leürítés alkalmával műszaki vizsgálatot kell végezni a tényleges szigetelő réteg ellenőrzésére. Amennyiben a betonitos fűróiszap szigetelő réteg szivárgási tényezője nem éri el az előírt minimum 0,4 m vastagságú $k \leq 1,0 \times 10^{-9}$ m/s értéket, úgy a szigetelő réteg megerősítésével biztosítani kell az előírt vízzárósági tényező meglétét, amelyet a hatóság felé igazolni kell.

[8] A környezetvédelmi feltételek körében az alperes azt is rögzítette, hogy a veszélyes talpfa tárolására szolgáló hely bővítése csak a megfelelő műszaki kialakítású, vízzáró szigeteléssel ellátott aljzaton történhet. A szigetelő réteg kialakítását műszaki dokumentációval (felelős műszaki vezetői nyilatkozat) a hatóság felé igazolni kell. A veszélyes talpfa tárolására szolgáló hely bővítését csak az illetékes környezetvédelmi hatóság jóváhagyása után lehet megkezdeni.

[9] Az alperes az Alaphatározatban a földtani közeg védelme szempontjából a benyújtott dokumentációk alapján rögzítette, hogy az alperesi érdekelt nyilatkozata szerint a tároló medencék az engedélyben előírtak szerint kerültek kialakításra, azonos technológiával készültek, szigetelésük megfelelő. A medencék vízzárósági vizsgálata 2014-ben történt, amely alapján a vízáteresztő képessége együttható eltér az engedélyben meghatározott értéktől. Hiánypótlás során az alperesi érdekelt azt nyilatkozta, hogy a vizsgálatokkal igazolt szivárgási tényező eltért a megadott szivárgási együttható értéktől, ezért a szigetelő réteg vastagságát 10 cm-rel megnövelték. A felépítendő fűróiszaprétegbe, a szabad hézagterefogat csökkentése érdekében 2-3% aktivált betonitot adagolnak, a NA-betonit víz hatására saját térfogatának 15-20-szorosára képes duzzadni, ezzel csökkentve a szabad hézagterefogatot a szigetelő rétegben. A póruskitöltés így elérheti a 95-98%-ot is, ami az átszivárgás időszükségletére, illetve sebességére vetítve a szigetelő réteget egyenértékűvé teszi az előírt vastagságú és „k” tényezőjű réteggel. Az alperes az előírt vízáteresztő képesség biztosítását nem látta bizonyítottnak, mivel vizsgálatokkal nincs alátámasztva, továbbá erre vonatkozó speciális szakértői tanúsítvány vagy helyszíni kontroll mérés nem állt rendelkezésre. Ugyanakkor mivel a medencék telített állapotban vannak és a vízzárósági vizsgálat teljes körű elvégzése jelenleg nem lehetséges, az alperes elfogadta – a korábbi hatósági engedélyezési eljárásokat figyelembe véve - az alperesi jogelőd nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy a medencék műszaki kialakítása megfelelő és biztonságos, azonban – az időközben esetlegesen bekövetkezett műszaki minőségi változásra tekintettel, a környezeti elemek folyamatos védelme érdekében - kikötésként előírta, hogy a medencék leürítése alkalmával végezzék el a vízzárósági vizsgálatot, igazolják, hogy a szigetelő réteg szivárgási tényezője a korábbi engedélyben meghatározott érték. Abban az esetben, ha az ellenőrző mérések alkalmával bizonyításra kerül, hogy az alperesi érdekelt által bemutatott – fent hivatkozott – műszaki megoldással a vízzáróképesség egyenértékű vagy jobb minőségű, mint az előírt műszaki

megoldás, a hatóság az erre vonatkozó rendelkezését a műszaki paraméterek ismeretében felülvizsgálja.

[10] Az alperes a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Khvr.) és annak 5. számú melléklete alapján vizsgálta a telepítési hely és a feltételezhető hatásterületek érzékenységet, a várható környezeti hatások jellemzőit. Összességében az eljárásba bevont szakhatóság, valamint az alperes a teljeskörű felülvizsgálati eljárás során a tevékenységgel kapcsolatban kizáró okot, az engedély újbóli kiadásának akadályát nem talált. Az alperes az Alaphatározatban a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 71. § (1) bekezdés b) pontja, a Khvr. 10. § (4) bekezdés a) pontja és 5. § (2) bekezdés cb) alpontja alapján – az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 80. § (1) bekezdésére és 81. § (1) bekezdésére figyelemmel – az egységes környezethasználati engedélyt újból megadta.

[11] Az alperes a 2021. január 25. napján meghozott NO/KVO/1-3/2021. számú határozatában (a továbbiakban: Mód. határozat) az Alaphatározatot hivatalból kiegészítette, módosította és a kiegészítésekkel, módosításokkal egységes szerkezetbe foglalta, az Ákr. 113. § (2) bekezdés a) pontja alapján. Ennek során az engedélyezett tevékenységeket kiegészítette a hulladékkezelő telepen végzett hasznosítási és előkezelési tevékenységek kezelési kódjával, valamint kiegészítette és módosította a „H” és „Te” mellékletet is, mivel az Alaphatározatban csak a Khvr. hatálya alá sorolta be a hulladékkezelő telepen végzett tevékenységet, azonban az egységes környezethasználati engedély tartalmazza a hulladékgazdálkodási engedélyt is, ezért szükséges besorolni a Mód. határozat rendelkező részében foglalt jogszabályok hatálya alá is. A módosítás kiterjedt a III. rész 3. alcímében a hulladékgazdálkodási szempontok 16. pontjára, mivel az ott meghatározott kreozot és kreozot származékok nehezen mérhetőek, a kreozol azonban jól mérhető és jó indikátornak tekinthető a hulladék veszélyességi jellemzésére, ezért a módosított felsorolás a kreozolt, PAH, illetve fenol származékokat nevesíti. Észlelte továbbá, hogy a „H” és „Te” mellékletek a benyújtott kérelem, és nem a hiánypótlás során megadott adatok szerint kerültek megállapításra, így a Mód. határozattal a módosított dokumentumok szerinti adatok feltüntetése érdekében a megfelelő tartalmú mellékleteket építette be.

[12] Az alperes az Alaphatározatában és a Mód. határozatában is rámutatott arra, hogy az alperesi érdekelt a hulladékkezelő telepen folytatott tevékenységét engedély birtokában évtizedek óta végzi, ugyanakkor megállapította, hogy a tervezett beruházás a létesítés helye szerinti településrendezési eszközökkel Hatvan város tekintetében nincs összhangban. Rögzítette, hogy az összhang megteremtése az alperesi érdekelt és a II. rendű felperes közös érdeke, ez a tény az engedélyezési eljárásban nem releváns.

A kereseti kérelem és a védírat

[13] Az I. rendű és a II. rendű felperes külön-külön keresetben vitatta az Alaphatározat jogszerűségét, kérte annak megsemmisítését és a felmerült perköltség megtérítését. Kereseti érveik tartalma nagyrészt megegyezett, keresetükben hivatkoztak a Kvtv. 6. § (1)-(3) bekezdésében, 8. § (1) és (2) bekezdésében, 10. § (1) és (2) bekezdésében, 13. § (1)-(3) bekezdésében, 14. § (1) és (2) bekezdésében, 15. § (1) bekezdésében, 18. § (1) és (5) bekezdésében, 22. § (1)-(3) bekezdésében, 25. § (1)-(3) bekezdésében, 29. § (1)-(3) bekezdésében, 34. § (1)-(3) bekezdésében, 35. § (1) és (2) bekezdésében, 36. §-ában, a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Htv.) 4. §-ában, 6. § (1)-(5) bekezdésében, a Khvr. 1. § (6b) bekezdésében, 20/A. § (1) és (2) bekezdésében [kiemelten a (2) bekezdés a) és d) pontjában], a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm.

rendelet [a továbbiakban: 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet] 3. §-ában, 4. §-ában, 5. § (1)-(8) bekezdésében, 22. § (1) és (2) bekezdésében, 30. § (1)-(3) bekezdésében, a hulladéklerakással, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról és feltételekről szóló 20/2006. (IV. 5.) KvVM rendelet (a továbbiakban: KvVM rendelet) 3. § (1) és (2) bekezdésében, 1. számú melléklet 3.2. pontjában, az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OTÉK) 28. § (3) bekezdésében, valamint a Hatvan Város Helyi Építési Szabályzatáról és Szabályozási Tervéről szóló 6/2019. (III. 29.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: HÉS) 52. §-ában foglalt rendelkezések megsértésére. A II. rendű felperes a fentiekén kívül nevesítette az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdésének, XXI. cikk (1) és (2) bekezdésének, az Ákr. 2. § (1) és (2) bekezdésének, 62. § (1)-(5) bekezdésének, valamint az OTÉK 49. § (1) és (3) bekezdésének a sérelmét is. Álláspontjuk szerint az Alaphatározat a környezetvédelmi és a hulladékgazdálkodási tárgyú, a keresetben nevesített jogszabályok több rendelkezését is sérti. Emellett az alperesi érdekelt tárgyi ügyre vonatkozó dokumentáció szerinti tevékenysége nincs összhangban a településrendezési eszközökkel.

[14] Az I. rendű felperes jogi érvelése kiterjedt a légszennyezés és a talajszennyezés körére, a Khvr. 20/A. § (2) bekezdés a) és d) pontjára hivatkozva pedig sérelmezte az újabb engedély 10 évre történő kiadását, mivel a medencék vízzáróságára az alperesi érdekelt olyan technológiát alkalmaz, amelynek környezetre gyakorolt hatása a megkezdés előtt csak számításokkal becsülhető, így megvalósítja a Khvr. 20/A. § (2) bekezdés d) pontjában foglaltakat.

[15] A II. rendű felperes az Ev jelű – védelmi rendeltetésű erdő terület – megnevezésű építési övezetben fekvő Hatvan külterület hrsz.2. és hrsz.3. hrsz-ú ingatlanok kapcsán kiemelte, hogy védelmi erdőben - bizonyos kivételekkel - épületet elhelyezni nem lehet. Hivatkozott a légszennyezést és a talajszennyezést érintő jogsértésekre, az engedély 10 évre történő kiadása jogellenességére, mivel megállapítható, hogy a Khvr. 20/A. § (2) bekezdés a) és d) pontjában foglaltak bekövetkeztek (bűzterheléssel kapcsolatos panaszok, bűznaplóban rögzített események, iszapszerű anyag megjelenése, szagkoncentráció, medencék vízzárósága érdekében alkalmazott technológia), ezeket az Alaphatározat tényként rögzítette is. Előadta, hogy az alperesi érdekelt nem végezhet olyan tevékenységet, ami egyértelműen ellentétes a HÉS rendelkezéseivel. Az előírt építési munkákat jogszerűen elvégezni nem lehet, így álláspontja szerint az alperesi érdekelt a hatvani hrsz.2. és hrsz.3. hrsz-ú ingatlanokon az építési szabályok megváltozásáig tevékenységet nem folytathat. Az eljárási szabályok körében sérelmezte, hogy a megelőző tényfeltárás és bizonyítási eljárás nem volt teljes körű, az alperes több helyen a tényekkel ellentétes következtetést vont le, így sérült az Ákr. 62. §-ának rendelkezése. Rámutatott, hogy az alperes többször az alperesi érdekelt előadására alapított és vont le következtetést, így az Alaphatározat 31. oldalán a medencék vízzárósági vizsgálatával kapcsolatban kizárólag az alperesi érdekelt nyilatkozatát vette figyelembe, az alapján fogadta el, hogy a medencék műszaki kialakítása megfelelő és biztonságos. A keresetlevélhez okirati bizonyítékokat csatolt.

[16] A felperesek a per harmadik tárgyalásán jogsérelemként előadták, hogy a korábbi határozatok szerinti rekultiváció a per tárgyát képező határozatból kimaradt.

[17] Az alperes a védirataiban kérte a felperesek kereseteinek az elutasítását, továbbá a felperesek perköltségben marasztalását, mivel az anyagi és az eljárási jogszabályi előírások betartásával jogszerű és megalapozott döntést hozott, egzakt előírásokat, kötelezettségeket állapított meg. Álláspontja szerint tényállástisztázási kötelezettségének eleget tett, a L. Kft. által készített dokumentáció, a kiegészítések, a hatósági és szakhatósági iratok, helyszíni szemlén szerzett tapasztalatok és az általa készített légi felvételek alapján adta ki az engedélyt. Kiemelte, hogy Hatvan Város Jegyzője 2006-ban kikötések nélkül hozzájárult az

EKHE2006-hoz, a 2014. évi felülvizsgálata során sem jelezte, hogy a tevékenység ellentétes lenne a helyi szabályozással. Minden bizonnyal a HÉSZ módosítása miatt hiányzik az összhang. Hivatkozott az Ákr. 121. § (3) bekezdés c) pontja alapján a jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jog védelmére, továbbá arra, hogy a Khvr. nem határoz meg jogkövetkezményt a településrendezési eszközökkel való összhang hiányára. Rámutatott, hogy a helyszíni szemle során a hulladékkezelő telepen erdőterületet nem talált, az ingatlanok nem tartoznak az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (a továbbiakban: Evt.) hatálya alá, továbbá az erdészeti szakhatóság az eljárás során a hozzájárulását megadta.

[18] Az alperes hangsúlyozta, hogy az alperesi érdekelt a hulladékkezelő telepen lerakást, mint ártalmatlanítási tevékenységet nem folytat. A hulladékgazdálkodási tevékenységek folytatására a „H” és „Te” mellékletek, valamint a hulladékgazdálkodási előírások feljogosítják az alperesi érdekeltet, ezekben nincs ártalmatlanítás, miként a kérelemben sem volt. Utólagosan észlelte, hogy az Alaphatározathoz rossz „H” és „Te” mellékleteket csatolt, valamint a rendelkező rész is kiegészítésre szorult, ezért adta ki 2021. január 25. napján a Mód. határozatot, amely alapján egyértelmű, hogy a végzett tevékenység előkezelés és hasznosítás, ezt az engedélykérelem 14. oldalának azon bekezdése is alátámasztja, amely teljes mértékben kizárja a hulladéklerakást, mint ártalmatlanítási tevékenységet. Tévesnek tartotta az OTÉK 49. § (1) bekezdésére alapított hivatkozást is, mivel nem történik települési hulladék elhelyezése, sőt kezelése sem. Álláspontja szerint a felperesek nem veszik figyelembe, hogy a területen korábban a Mátravidéki Erőmű Hulladéklerakója (pernyetárolója) volt, amit nem az alperesi érdekelt alakított ki. A talajszennyezés körében kiemelte, hogy a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 219/2004. Kr.) 3. § 15. pontjában foglaltakra figyelemmel a pernyeréteg nem minősíthető földtani közegnek, így annak védelme nem tartozik a hatáskörébe. A határérték feletti medencéből kikerülő szennyezés kapcsán előadta, hogy a Hatvan hrsz.3. hrsz-ú ingatlanon rézsúfalból korábban észlelt szivárgást követően az alperesi érdekelt azonnali intézkedéseket tett a káresemény megszüntetésére, a vizsgálati eredmények alapján kármentesítési eljárás nem volt indokolt. Utalt az FKI által kiadott 35.100/10.143-30/2020. ált. sz. határozat megállapításaira.

[19] Az alperes álláspontja szerint a felperesek megalapozatlanul hivatkoznak arra, hogy a hulladékkezelő telep ne lenne ellátva megfelelő technikai és technológiai rendszerekkel. A tároló medencék vonatkozásában a kialakításra és az ellenőrzésre vonatkozó előírásokat is megtette, figyelemmel a szigetelőréteg vízzáróságának megfelelő kialakítása szükségességére. Rámutatott, hogy a kárelhárítási terv nem feltétele az engedélynek, ugyanakkor a hulladékkezelő telep rendelkezik elfogadott kárelhárítási tervvel (Heves Megyei Kormányhivatal HE/KVO/00280-2/2020. számú határozata). A felülvizsgálati eljárás során az eljáró hatóságok a földtani közeg és a felszín alatti vizek tekintetében nem tapasztaltak olyan szennyeződést, amely kizárta volna az engedély megadását. Az érvényességi idő 10 évben történt meghatározását jogszerűnek tartja, mivel a Khvr. 20/A. §-a szerinti 3 éven belüli környezetre káros hatású esemény, környezetveszélyeztetés vagy szennyezés nem történt, továbbá az alperesi érdekelt nem vezetett be új technológiát. Hangsúlyozta, hogy az egységes környezethasználati engedély kiadása nem jelent az érvényességi ideje alatt kontrollálatlan tevékenységet, ugyanis azt a hatóság folyamatosan figyelemmel kíséri, az ellenőrzések által a folyamatos nyomon követés biztosított. Kifejtette, hogy a felperesek a környezetkárosító, környezetszennyező kifejezéseket a Kvtv. 4. §-a szerinti definíciótól tágabban értelmezik. Az előírt jövőbeni feltételek nem sértik a Kvtv. 6. § (2) bekezdését, azok a Khvr. 20. § (4) bekezdésén alapulnak.

[20] Az alperes a II. rendű felperes Alaptörvényre alapított hivatkozásai kapcsán rámutatott, hogy valamennyi, az eljáráshoz kapcsolódó anyagi jogszabályt betartott. A tényállás tisztázási kötelezettség körében előadta, hogy a 10.000/166/2020.bü. számú határozatról semmilyen információval nem rendelkezett, az a kereset szerint is ismeretlen személyre utal. A nyomozóhatóság döntése és az FKI megállapítása közötti ellentmondás tekintetében kiemelte, hogy az FKI szakhatóságként működött közre, így az Ákr. 55. § (2) bekezdése alapján az állásfoglalása kötelező az eljáró hatóságra.

[21] Az alperesi érdekelt érdemi nyilatkozatában elsődlegesen kérte a keresetek elutasítását a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 88. § (1) bekezdés b) pontja alapján, mivel álláspontja szerint a felperesek nem rendelkeznek keresetösségi joggal. Másodlagosan a keresetek elutasítását a Kp. 88. § (1) bekezdés a) pontja alapján kérte, hivatkozva a felperesi érvek megalapozatlanságára. Perköltséget igényelt. Előadta, hogy a HE/KVO/00285-3/2020. számú – bírságot kiszabó – határozat jelen ügyben nem releváns, továbbá az Alaphatározat jogszerűségére nem hat ki Hatvan Város Jegyzőjének azon tájékoztatása, hogy az engedélyezett tevékenység a HÉSZ előírásaival nincs összhangban. Ez a tájékoztatás nem szakhatósági állásfoglalás, s a hatvani hrsz.2. és hrsz.3. hrsz-ú ingatlanok Ev jelű építési övezetbe tartozása nem jelenti egyben azt, hogy ott véderdő található. Vitatta a légszennyezésre vonatkozó felperesi érveket, továbbá kiemelte, hogy bűzre vonatkozó kibocsátási határérték nincs meghatározva, a levegőterheltségi szint határértékeinek meghaladása környezetszennyezésként vagy környezetveszélyeztetésként nem értékelhető. Rámutatott, hogy a felperesek általánosságban hivatkoztak az elérhető legjobb technológiákra, azonban konkrétan nem fejtették ki, hogy azokat miként lehetne alkalmazni. A talajszennyezés kapcsán kifejtette, hogy az egyszeri havária esemény külön eljárás tárgyát képezte, amelyet a 2018. évben lezártak és környezetkárosodás ténye vagy valószínűsítése nem került megállapításra. Hangsúlyozta, hogy az Alaphatározat kiadását megelőző 3 évben nem volt olyan jogerős határozat, amely kimondta volna, hogy tevékenysége következtében a környezetre káros hatású esemény, környezetveszélyeztetés vagy szennyezés történt, ilyen határozatot a felperesek sem jelöltek meg, továbbá nem nevezték meg azt a technológiát, amelyre figyelemmel a Khvr. 20/A. § (2) bekezdés d) pontja alkalmazható lenne, így megalapozatlanul hivatkoztak az érvényességi idő jogsértő voltára is.

A jogerős ítélet

[22] A Miskolci Törvényszék (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) – egyesített perben eljárva, szakértő kirendelését és bizonyítási eljárás lefolytatását követően – a 2023. november 24. napján meghozott 101.K.701.513/2021/84. számú ítéletével az Alaphatározatot a Mód. határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte. A hatályvesztés időpontját 2023. december 31. napjában határozta meg. Rögzítette, hogy a Kp. 92. § (2) bekezdése alapján eljárva rendelkezett az Alaphatározat Mód. határozatra is kiterjedő hatályon kívül helyezéséről, egyidejűleg a hatályvesztés időpontjának a megállapításáról. A felperesek keresetét részben megalapozottnak értékelte.

[23] Az I. és a II. rendű felperes vonatkozásában pergátló akadályt nem állapított meg, határidőben terjesztették elő a keresetleveleket, perindítási joggal rendelkeztek, emellett keresetösségi joguk is fennáll, mivel speciális szereplői a környezetvédelmi ügyeknek, részükre az ágazati jogszabályok ügyféli jogállást biztosítanak, a kereseti érvek érdemi elbírálásának lehetőségét nem szűkítette le a keresetösségi jog hiánya, valamint a Kp. 78. § (4) bekezdésében foglaltak sem. Ugyanakkor a rekultiváció tekintetében a per harmadik tárgyalásán előadott hivatkozást tiltott keresetkiterjesztésnek minősítette a Kp. 43. § (1) bekezdésére figyelemmel.

[24] Rögzítette, hogy a II. rendű felperes a HÉSZ módosítását az alperesi érdekelt tevékenységének ismeretében fogadta el, aki annak végzésére hosszú évek óta engedéllyel rendelkezett. Kiemelte, hogy a településrendezési eszközökkel való összhang hiánya környezetvédelmi szempontból nem elutasítási ok. Nem értékelte megalapozottnak azt a hivatkozást sem, hogy a prizma kialakítása építési engedély köteles tevékenység lenne, a prizmák létrehozását az alperesi érdekelt tevékenységéhez kapcsolódó technológiai lépésnek tekintette. A jogerős ítélet indokolásában kifejtette, hogy a hulladékkezelő telep által érintett területen nem található az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdő, így az Evt. hatálya nem terjed ki a területre. A környező erdőkre gyakorolt közvetett hatás kis mértékű, így az erdészeti szakvélemény az engedélyezéssel egyetértő. A véderdő funkcióval, a védőfásítás kialakítására vonatkozó előírással összefüggésben nem áll fenn olyan jogsérelem, amely az egységes környezethasználati engedély kiadásának akadályát képezte volna.

[25] Az elsőfokú bíróság szakkérdésként vizsgálta a bűz kibocsátás, az e tekintetben elérhető legjobb technológia alkalmazása, valamint a medencék vízzáróságának megfelelősége, a funkció betöltésére alkalmasság kérdését, így azt, hogy a medencék vízzárósága meg tudja-e akadályozni a veszélyes anyag környezetbe jutását, továbbá, hogy az alperesi érdekelt olyan technológiát alkalmaz-e, amelynek a környezetre gyakorolt hatása a megkezdése előtt csak számításokkal becsülhető.

[26] A perben kirendelt P. J. igazságügyi vegyész- és környezetvédelmi szakértő a 2023. április 18. napján megtartott helyszíni szemle és mintavételei, valamint a rendelkezésre álló műszaki dokumentáció és közigazgatási iratanyag alapján elkészített 23/23. számú szakértői véleményét 2023. június 14. napján terjesztette elő.

[27] A szakértői vélemény szerint az alperesi érdekelt által alkalmazott technológiai nem jár a lakosságot zavaró bűz kibocsátásával, a bűznapló a szag eredetét nem bizonyítja. A szag hatásterületének modellezését a 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelete alapján a szakértő korrektnek tartotta. A szakértő a per során egyértelműen állást foglalt abban, hogy az alperesi érdekelt által alkalmazott technológia a bűz kibocsátás tekintetében megfelel a BAT követelményének, a BAT előírások sérelmét egyedül a talajszennyezéssel összefüggésben, a BAT 4 c) pontja tekintetében állapította meg, amely a tárolóhelyek biztonságos üzemeltetésére vonatkozik. Az elsőfokú bíróság a perbeli szakvéleményt (és annak kiegészítését) aggálymentesnek értékelte és úgy ítélte meg, hogy a bűz kibocsátással és ezzel összefüggésben a BAT előírások sérelmére vonatkozó felperesi hivatkozások alaptalanok, a szalmatakarás külön nevesítése sem jogsértő.

[28] A medencék vízzárósága tárgyában a kirendelt szakértő a helyszínen elvégezte a fűróiszapos szigetelés vizsgálatát a 4/1. medence tekintetében és rögzítette, hogy a mintavevő 55-65 cm mélységben elakadt, a medenceszigetelésből vett iszap mocsárszagú, teljes hosszában olajos és vizes, víz és olaj elleni szigetelésre alkalmatlan. Rámutatott, hogy a medencék műszaki védelmére mezőgazdasági polietilén fóliát használtak, illetőleg kikenték a medencefalakat fűróiszappal, azonban a mezőgazdasági polietilén fóliát nem lehet sem vízszivárgás, sem olajos közeg szivárgása elleni védelemre használni, mert vékony, csekély a mechanikai ellenállása, nem gyökérálló, a szénhidrogének pedig átdiffundálnak rajta (a polietilén maga is szénhidrogén). A szakértő álláspontja szerint a fűróiszap mind a vizet, mind az olajat átengedi, a környezet nagyobb mérvű károsodása csak azért nem következett be, mert a hulladékkezelő telep alatt 2-9 méter vastag agyagréteg fekszik, azonban a szakértői vélemény szerint ez is kevés a szerves ionok okozta szennyezés ellen.

[29] Az elsőfokú bíróság a jogerős ítélet indokolásában rámutatott arra, hogy az alperes és az alperesi érdekelt is vitatta a szakvélemény medencék vízzárósága körében tett megállapításait. Az alperesi érdekelt szerint az átázott felsőrétegből történt a mintavétel, amely nem reprezentálja a szigetelés megfelelését, s az sem állapítható meg, hogy a szakértő

mire alapozza, hogy az agyagréteg, mint védelem a szerves ionok okozta szennyezés ellen kevés, ugyanis e tekintetben a szakértő nem végzett vizsgálatot. Hangsúlyozta, hogy a medencék jelenlegi szigetelésére vonatkozó vizsgálat nem alkalmas annak bizonyítására, hogy a medencék szigetelése az alperesi érdekelt engedélyének kiadásakor megfelelő volt-e. Álláspontja szerint a szakértő figyelmen kívül hagyta az általa hivatkozott háttérszennyezettség tényét, valamint azt, hogy a hulladékkezelő telep alatt található 2-9 méter vastag agyagréteg mintegy természetes szigetelésként nem engedi át a szennyező anyagokat a felszín alatti vizekbe, továbbá az alperesi érdekelt több mint 20 éve folyó, éves rendszerességgű monitoring vizsgálatait, amelynek az eredményét a vízügyi hatóság is megkapta.

[30] A szakértő a szakvélemény-kiegészítésében részletes nyilatkozatot tett valamennyi észrevétel vonatkozásában. A szakvéleményben foglaltakat fenntartotta. Előadta, hogy a periratok adatai alapján járt el, amelyek egyértelműen a múltban fennálló állapotok vizsgálatára alkalmasak. A saját figyelőkúti vizsgálatot kifejezetten a periratokban található vizsgálólaboratóriumi eredmények ellenőrzésére végezte el, a periratokban talált eredmények és a saját mérési eredmények nagyságrendi egyezést mutattak, így azokat relevánsnak fogadta el. A háttérszennyezettség kapcsán rögzítette, hogy a 219/2004. Kr. 3. § (1) bekezdése és 4. § (2) bekezdése alapján e körülmény az engedély kiadásának akadályát kellett volna, hogy jelentse, mivel e jogszabályi rendelkezések értelmében úgy kell eljárni, hogy a felszín alatti víz állapota ne romoljon. A KvVM rendelet alapján irányadó szigorú előírásokra tekintettel hangsúlyozta, hogy a medence fúróiszappal történő kikenése ezekkel a követelményekkel nincs összhangban. A fúróiszap bizonytalan összetételű, kiindulási állapotában vizet, betonitot és karboxi-metil-cellulózt (CMC-t) tartalmaz, vízzárósága a CMC-tartalom miatt már kiindulási állapotában is kétséges, de jelen esetben még olajzárónak is kellene lennie. Rámutatott, hogy a szénhidrogének közül csak benzolra találtak a vizsgálatok határérték-túllépést, ami nem a hulladékkezelő telepről származik, azonban a rétegvíz többféle szerves anionnal szennyezett, az pedig származhat a hulladékkezelő telepről.

[31] A szakértő véleménye szerint az állítható a hulladékkezelő telep alatti agyagrétegről, hogy a szénhidrogén szennyezést megfogta. Rámutatott, hogy a hulladékkezelő telep alatti agyagréteg geológiai réteg, így egészen biztos, hogy nem egyenmű, azt repedések tagolják. A felülvizsgálati dokumentációban és az Alaphatározattal megadott engedélyben a medencefalak fúróiszapos kikenése műszaki védelemként van leírva, ezáltal annak ellent kell állnia a medencében lévő anyag hatásainak. Határozott álláspontja, hogy a fúróiszap nem áll ellent ezeknek, anyagában alkalmatlan azokra a szigetelési feladatokra, amire használják. Az észrevételekre reagálva fenntartotta, hogy a medencék szigetelésére a mezőgazdasági PE fóliás/fúróiszapos megoldás alkalmatlan. A szakértő azt a 4-es számú medencét vizsgálta, amely még nem volt üzembe helyezve az Alaphatározat meghozatalakor, ugyanakkor az iratanyag szerint az alperesi érdekelt a többi medencénél is ugyanezt a szigetelési módszert használja, illetve egyetlen medence szivárgása is előidézheti a környezet károsodását. A mintavétel kapcsán rámutatott, hogy a mintavevő 0,55-0,65 m mélységben akadt el, és a felhozott minta teljes vastagságban fekete, olajos volt.

[32] A szakértő álláspontja szerint a medenceszigetelésre lehet PE szigetelést alkalmazni, de az legalább 3 mm vastagságú anyagból készül hegesztéses technológiával, folytonossági vizsgálattal. Az UV-állóságnak jelen ügyben kevés jelentősége van. Hangsúlyozta, hogy a szakirodalomban leírt ismeretek ellenőrzésére felesleges vizsgálatokat végezni. A polietilén anyag tulajdonságai közé tartozik, hogy a szénhidrogének diffúziójának nem áll ellent. A felszín alatti vizek szennyeződését nem zárja ki, hogy a kockázatos anyagokat nem közvetlenül a földtani közegen, hanem egy felette lévő, víz számára átjárható anyagú depónia

felszínén helyezik el. Ha a szennyezőanyagok elhelyezése egy rosszul szigetelt medencében történik, akkor a felszín alatti víz szennyeződése csak idő kérdése.

[33] Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a szakértő által a 4-es medencéből vett minta megerősítette azt a szakértői megállapítást, hogy az alperesi érdekelt által alkalmazott szigetelési technikai általánosságban nem megfelelő. Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy az alperes az Alaphatározatban maga is azt rögzítette, az alperesi érdekelt nyilatkozatára is hivatkozással, hogy valamennyi tároló medence azonos technológiával készült, így aggályosság amiatt nem merült fel, hogy a szakértő az Alaphatározat meghozatalakor még üzembe nem helyezett medencéből vett mintát. Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a szigetelés általánosságban vett alkalmatlanságát mutatja az is, hogy a 2021-ben megfelelőnek minősített vízzáróság a szakértői mintavétel idején, 2023-ban már ezt a megfelelőséget nem támasztotta alá. Az elsőfokú bíróság megalapozottnak ítélte a felszín alatti vizek szennyeződése vonatkozásában tett szakértő megállapítást, aggálytalannak értékelte a szakértői véleményt a medencék vízzárósága körében is, mindezek alapján tényként fogadta el, hogy a hulladékkezelő telepen alkalmazott technológia szennyezheti a felszín alatti vizeket, a medencék műszaki védelmére használt mezőgazdasági polietilén fólia, illetőleg a fűróiszappal kikent medencefalak nem jelentenek megfelelő védelmet. Az alperes határozatát e körben jogsértőnek értékelte, mivel olyan tevékenység végzésére adott engedélyt, amely szennyezheti a felszín alatti vizeket, ezáltal kockázatot jelent a természeti környezetre.

[34] Az elsőfokú bíróság az Ákr. 62. §-a szerinti tényállástisztázás vonatkozásában rámutatott arra, hogy maga az alperes is azt rögzítette, hogy nem látta bizonyítottnak azt az állítást, hogy az alkalmazott technológia biztosítja az előírt vízáteresztő képességet a medencék tekintetében. Az alperes ennek ellenére döntött az egységes környezethasználati engedély kiadásáról, akként, hogy bár előírta a vízzárósági vizsgálat elvégzését, arra azonban egy konkrét, végső határidőt nem jelölt meg, csak azt írta elő, hogy azt a leürítés alkalmával végezzék el. Ugyanakkor az alperesi érdekelt perbeli nyilatkozata szerint vannak folyamatosan használatban lévő medencék, az engedély kiadása óta sem történt meg a leürítésük. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint ez végső soron azt eredményezi, hogy a határozati kötelezés nem tölti be funkcióját, annak nem szerezhető érvény, a vizsgálat elvégzésének akadály, ha a leürítésre nem kerül sor, mert azt az alperesi érdekelt nem tartja szükségesnek. Rámutatott továbbá arra, hogy a közigazgatási iratok között fellelhető, a havária eseményre vonatkozó adatokat – amelyek a környezetvédelmi hatóság számára köztudomású adatok – nem lehetett volna teljes mértékben figyelmen kívül hagyni, ugyanis a környezetvédelmi hatóságnak különös gondossággal kell eljárnia az egységes környezethasználati engedély felülvizsgálata során, ha azt tapasztalja, hogy a működés alatt már nem első alkalommal merül fel a környezetkárosítás alapos gyanúja. A Khvr. 20. § (4) bekezdésének rendelkezése nem értelmezhető akként, hogy a hatóság a környezetvédelmi követelmények nem teljesülése esetén is kiadja az engedélyt.

[35] Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy az alperes a tényállás tisztázási kötelezettségének nem tett eleget és a rendelkezésre álló adatokból jogsértő következtetést vont le, amely végeredményben az ügy érdemére is kihatott. Rámutatott, hogy a perben kirendelt szakértő a telített medencéből is tudott mintát venni, ilyen irányú vizsgálat a hatósági eljárás során is megtörténhetett volna.

[36] Az egységes környezethasználati engedély 10 éves érvényességi idejét a Khvr. 20/A. § (2) bekezdés a) és d) pontja alapján vizsgálta, ennek során megállapította, hogy az alperesi érdekelt által alkalmazott új műszaki megoldás egy olyan technológia, amely mérésekkel nem volt igazolt, csak becslés állt rendelkezésre, így jogszabályellenes az érvényességi idő 10 évben való meghatározása, külön figyelemmel arra is, hogy az alperes a perbeli szakértői mintavétellel egyenértékű vizsgálatot nem végzett az eljárása során.

[37] Az elsőfokú bíróság összességben a felpereseknek a településrendezési eszközökkel való ütközésre és ezzel összefüggésben a véderdő sérelmére, a bűz kibocsátás jogsértő jellegére és e körben az elérhető legjobb technológia sérelmére vonatkozó hivatkozásait alaptalannak, míg a talajszennyezésre, a tényállástisztázás sérelmére és a 10 éves érvényességi idő jogsértő voltára vonatkozó érveket megalapozottnak ítélte, így a pernyertesség arányát 50%-ban állapította meg.

[38] Az új eljárásra vonatkozó iránymutatásként előírta, hogy az alperesnek a perben megállapított tényállás mellett kell döntést hoznia az egységes környezethasználati engedély tárgyában, figyelembe véve különösen azt, hogy a hulladékkezelő telepen alkalmazott technológia szennyezheti a felszín alatti vizeket, mivel a medencék műszaki védelmére használt mezőgazdasági polietilén fólia, illetőleg a fűróiszappal kikent medencefalak nem jelentenek megfelelő védelmet. Az egységes környezethasználati engedély abban az esetben adható ki, ha valamennyi medence tekintetében igazolt, hogy az alkalmazott technológia mellett biztosított az előírt vízáteresztő képesség, méghozzá (várhatóan) az engedély érvényességi idejének teljes időtartamára.

A felülvizsgálati kérelmek és a felülvizsgálati ellenkérelmek

[39] Az alperes és az alperesi érdekelt külön-külön benyújtott felülvizsgálati kérelemben vitatta a jogerős ítélet jogszerűségét.

[40] Az alperes a felülvizsgálati kérelemben kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján. Kérte a felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltsége felperesek általi megtérítését a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IMr.), valamint a perköltség felszámítására szolgáló költségjegyzékről szóló 31/2017. (XII. 27.) IM rendelet alapján. A felülvizsgálati kérelem indokaként az elsőfokú bíróság által a tényállás tisztázás kapcsán levont téves következtetésekre, a szakértői vélemény aggályosságára, az engedély 10 évre történő kiadásának jogszerű voltára, valamint az új eljárásra vonatkozó iránymutatás nem kellően pontos voltára hivatkozott.

[41] Az alperes álláspontja szerint a tényállás felderítésére vonatkozó kötelezettség nem sérült, a körülmények figyelembe vételével minden tényállási elemet feltárt, mérlegelte a kivitelezhető és megvalósítható bizonyítási lehetőségeket is. Tévesnek tartja az elsőfokú bíróság azon következtetését, hogy az engedélyezési eljárás során nem kellően figyelt, hogy a tevékenység a jogszabályi követelményeknek az engedély kiadásakor és annak érvényességi ideje alatt - a csatolt bizonyítékok alapján vélelmezhetően - megfeleljen. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a tényállási elemek értékelésénél tévesen hagyta figyelmen kívül, hogy a felszín alatti vizek és földtani közeg vonatkozásában az üzemelő monitoring kutak, valamint a hatóság által történt mintavételezés sem mutatott ki a háttérszennyezésen felüli környezetszennyezést. Ezt a tényt a kirendelt szakértő sem cáfolta. Tévesnek tartja az elsőfokú bíróság által végzett értékelést, a tényállástisztázás során követett logikai összefüggéseket, az Ákr. 62. §-ának értelmezését, helytelen és iratellenes a tényállástisztázási kötelezettség megsértésére levont következtetés.

[42] Rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróság úgy ítélte aggálymentesnek a szakértői véleményt, hogy a kirendelt szakértő nem az Alaphatározat meghozatalakor működő medencék vízzáróságát vizsgálta, illetve a Szegeden 2023. október 25. napján kelt szakértői vélemény kiegészítésében (K/82. sorszámú lajstromozott irat) a szakértő ellentmondó megállapítást tett, mivel egyrészt azt nyilatkozta, hogy meghatározott ideig van szigetelő

képessége a szigetelő rétegnek, bár nem egyértelmű, hogy a teljes átázási idő 1850, 1068 és 390 nap miként értelmezendő, másrészt arról is nyilatkozott, hogy a szigetelés a medencében tárolt anyagnak legjobb esetben is 12-13 évig áll ellen, amely átázási idő a helyszíni szemle időpontjára eltelt, mivel a medence szigetelése vélhetően 2014-ben lett kialakítva, a hatóság 2020-ban folytatta az eljárását, a szakértő 2023-ban végezte a vizsgálatokat, így a szakértői vélemény nem tekinthető aggálymentesnek.

[43] Az érvényességi idő tekintetében tévesnek tartja az elsőfokú bíróság értelmezését a Khvr. 20/A. § (2) bekezdés d) pontja szerinti új technológiai alkalmazása tárgyában, mivel figyelmen kívül hagyta, hogy az alperesi érdekelt közel 30 éve végzi e tevékenységet, s a hivatkozott jogszabályi rendelkezés az engedélyezett tevékenységre vonatkozik, nem annak részleges műszaki megoldására, továbbá a kirendelt igazságügyi szakértő sem mondta ki egyértelműen az új technológia bevezetését. Előadta, hogy amennyiben az elsőfokú bíróság megállapítása helytálló lenne, úgy kizárólag 5 évre lehetne engedélyt adni a több évtizede egységes környezethasználati engedéllyel működő környezethasználónak, hiszen a folyamatos innovációk következtében a műszaki feltételek is változnak.

[44] Az alperes a Kp. 86. § (4) bekezdésének a megsértésére hivatkozva kifejtette, hogy az iránymutatás nem alkalmas a megismételt eljárás alapjául, nem tartalmazza, hogy milyen további bizonyítást kell felvennie, milyen eljárási elemekkel, szakhatósági nyilatkozatokkal és bizonyítási eljárással folytassa le az új eljárást. A Kvtv. 91. § (3) bekezdésébe és a Khvr. 20/A. § (5) bekezdésébe ütközően jogsértőnek tartja, hogy a 2023. november 24. napján kihirdetett ítélet 2023. december 31. napjával helyezte hatályon kívül az Alaphatározatot és a Mód. határozatot, ez nem biztosítja az új eljárás lefolytatásához és az alperesi érdekelt részére a műszaki feltételek kialakításához, a kontrollmérésekhez szükséges időt. A Kvtv. 91. § (3) bekezdése folytán hivatkozott az egységes környezethasználati engedély kormányrendeletben meghatározott határidőn belül történő felülvizsgálatára irányuló eljárás hatvanöt napos ügyintézési határidejére. A Khvr. 20/A. § (5) bekezdése szerint az engedély hatályának lejártát azt megelőzően hat hónappal a hatóságoknak jelezni kell a környezethasználók felé.

[45] Az alperesi érdekelt a felülvizsgálati kérelmében kérte a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, valamint az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását. Kérte a felülvizsgálati eljárással felmerült perköltségének a megtérítését az IMr. alapján. Hangsúlyozta, hogy a Mód. határozattal szemben a felperesek kereseti kérelmet nem nyújtottak be, kizárólag az Alaphatározatot támadták, így álláspontja szerint a Mód. határozat elbírálása és hatályon kívül helyezése a kereseti kérelmeken való túlterjeszkedés folytán sérti a Kp. 85. § (1) bekezdését. Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság az Alaphatározatot kizárólag a medencék havária események kapcsán felmerült vízzáróságának, valamint az engedély tíz évre történő megadásának kérdésében ítélte jogsértőnek.

[46] Az alperesi érdekelt sérelmezte, hogy a jogerős ítélet ellentmondásos szakértői véleményen alapul, továbbá az elsőfokú bíróság az alperesi érdekelt számos érvelését, nyilatkozatát figyelmen kívül hagyta. Kifejtette, hogy a jogerős ítéletből nem ismerhetők meg a hatályvesztés időpontjának indokai és az e körben mérlegelt szempontok, erre a Kp. 92. § (2) bekezdésének rendelkezése ellenére nem tartalmaz indokolást. A hatályvesztés időpontjaként álláspontja szerint az új eljárásban hozott határozat kiadásának időpontja rögzítendő, a Kvtv. 91. § (3) bekezdésében meghatározott 65 napos ügyintézési határidőre figyelemmel. Emellett a Khvr. 20/A. § (5) bekezdése is alapul szolgálhat, amely hat hónapot biztosít a lejáró egységes környezethasználati engedély felülvizsgálatára való felkészüléshez. Előadta, hogy az előírt határidő miatt a tevékenység felhagyása az egyetlen lehetőség, ami indokolatlan következménye az elsőfokú bíróság által megállapított jogsértésnek.

[47] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megalapozatlanul fogadta el a talajszennyezés körében tett felperesi hivatkozásokat. A jogerős ítélet a [135] bekezdésben a szakvélemény alapján tényként fogadta el, hogy az alkalmazott technológia szennyezheti a felszíni vizeket, valamint a műszaki védelemként használt mezőgazdasági polietilén fólia, illetőleg a fűróiszappal kikent medencefalak nem jelentenek megfelelő védelmet, ez alapján a [136] bekezdés rögzíti a természeti környezetre való kockázatot. Ezt kifejezetten ellentétes következtetésnek tartja a felperesek keresetében hivatkozott büntetőeljárást lezáró, 10000/166-459/2020.bü. számú határozatban ismertetett szakértői véleménnyel, amely szerint amennyiben a meglévő működési rend betartásra kerül, további káresemény elkerülhető. A felperesek 2018. és 2020. években történt havária eseményekre hivatkoztak, az elsőfokú bíróság viszont figyelmen kívül hagyta az azok kivizsgálását lezáró eljárások megállapításait (10000/166-459/2020. bü. számú, 35100/10153-30/2020. ált. számú, NO/KVO/1206-15/2020. számú határozat), amelyek szerint nem történt alperesi érdekelt részéről környezetszennyezés, a hulladékkezelő telepen található pernyeréteg – amely nem tekinthető földtani közegnek – eleve szennyezett, a mintavétel során kapott eredmények szerinti határérték túllépések korábban is mérhetőek voltak a területen, ezért háttérszennyezésnek minősülnek. Álláspontja szerint a jogerős ítélet aggályos szakértői véleményen alapul, az aggályosság körében tett észrevételeket a bíróság nem bírálta el, csak megállapította, hogy azokat a szakértő tisztázta (jogerős ítélet [132] bekezdés). A jogerős ítélet [120] és [129] bekezdésében foglaltakkal összefüggésben rámutatott arra is, hogy a mintavétel során a szigetelés valódi vastagságáról a szakértő nem győződött meg, álláspontját a periratokra és nem a valós állapotra alapította. A mintavevő épp a szigetelésben akadt el, ha a teljes szigetelést vizsgálta volna, úgy a pernyével találkozna, nem akad el, azonban ezt az érvelést az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta.

[48] Az alperesi érdekelt hivatkozott arra, hogy a jogerős ítélet a jogbiztonság követelményébe ütközik, mivel az elsőfokú bíróság olyan kérdésben rendelt ki szakértőt, amelyben korábban már döntött a hatóság (medence szigetelésére alkalmazott technológiai jóváhagyása), továbbá a szakvélemény több esetben ellentétes jogerős hatósági határozatok megállapításaival, így pl. a jogerős ítélet [130] bekezdésében foglalt szakértői álláspont a vízügyi hatóság 35100/10153-30/2020. ált. számú határozatában foglaltakkal. Ennek ellenére az elsőfokú bíróság a szakértő véleményét vette figyelembe. Jogszabálysértőnek tartja, hogy az elsőfokú bíróság a jogerős ítéletet a szakértői véleményre és nem az alperesi érdekelt által bemutatott eljárási előzményekre alapította.

[49] Az alperesi érdekelt sérelmezte, hogy a jogerős ítélet [138] bekezdése nem jelölte meg azon jogszabályi követelményeket, amelyeknek való megfelelést az alperesnek az eljárása során vizsgálnia kellett volna, emellett az elsőfokú bíróság tévesen határozta meg az alperes eljárását, mivel azt nem a Khvr. 20/A. §-a szerinti, az egységes környezethasználati engedély rendszeres felülvizsgálatára irányuló eljárásként értékelte, hanem az első egységes környezethasználati engedély kiadása iránti eljárásként. Jelen esetben nem az első EKHE kiadásáról volt szó, hanem az EKHE2006 felülvizsgálatáról. A Khvr. 20/A. § (12) bekezdését idézve rámutatott arra, hogy az alperes eljárásában nem merült fel az engedély visszavonására utaló körülmény, ezért kiadta a tevékenység további gyakorlásához szükséges egységes környezethasználati engedélyt azzal, hogy előírta a tároló medencék vízzáróságának a medencék leürítésekor való vizsgálatát. Hangsúlyozta, hogy magát az előírást a bíróság nem kifogásolta (jogerős ítélet [139] bekezdés), de nem tekintette végrehajthatónak, mert e kötelezésnek nem volt naptári határideje.

[50] Az alperesi érdekelt nézete szerint nem megalapozott a jogerős ítélet [140] bekezdése szerinti, a havária eseményekre vonatkozó adatok alperes általi figyelmen kívül hagyására vonatkozó állítás, ugyanis az alperes határozata rögzíti azok kivizsgálására irányuló hatósági

eljárásokban hozott határozatok megállapításait, éppen ezen előzményekre tekintettel írta elő a medencék vízzáróságának vizsgálatát. Azokra az elsőfokú bíróság nem volt figyelemmel.

[51] Előadta, hogy megalapozatlannak tartja a tényállástisztázási kötelezettség megsértésének megállapítását, mivel az elsőfokú bíróság nem jelölt meg olyan jogszabályt, amelyet alperes e körben megsértett volna. Utalt arra, hogy a jogerős ítélet [139] bekezdése az irányadó jogszabályi követelményeket nem jelölte meg, a [141] bekezdésben az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta, hogy a szakértő által vizsgált 4-es medence nem volt telített, így tévesen állapította meg, hogy a szakértő telített medencéből is tudott mintát venni (K/83. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv közepe). Hivatkozott arra, hogy a jogerős ítélet [117] bekezdésében foglaltak szerint szakkérdésként tekintett kérdésekre és a [135] bekezdésében a szakvélemény alapján elfogadott tényekre figyelemmel a ténymegállapítás jogszabálysértő, a Kp. 85. § (2) bekezdésébe ütközik, mivel a szakértő által vizsgált 4-es számú medence az Alaphatározat kiadásakor még nem létezett, így ennek szigetelésére vonatkozóan az alperesi érdekelt eljárás során tett nyilatkozata sem értelmezhető. Álláspontja szerint a rögzített ténymegállapítás ellentétes korábbi jogerős hatósági jóváhagyással, mivel az elsőfokú bíróság nem értékelte azt az alperesi hivatkozást, hogy a medencék szigetelésének általánosságban vett alkalmasságát egyértelműen igazolja, hogy a vízzáróságot a hatóság 2014. évben jóváhagyta. Ez az alkalmasság, amit a hatóság jóváhagyott, később peres eljárásban szakértő útján már nem vizsgálható, a szigetelésre alkalmasság tekintetében végleges, jogerős döntés van.

[52] Az alperesi érdekelt a 2023. október 26. napján tartott tárgyaláson kézbesített szakvélemény-kiegészítés kapcsán hangsúlyozta, hogy abban maga a szakértő is ellent mondott azon korábbi kijelentésének, hogy a medencék műszaki védelmére használt mezőgazdasági fólia, illetőleg a fűróiszappal kikent medencefalak általánosságban nem jelentenek megfelelő védelmet, ugyanis rögzítette, hogy a szigetelés a medencében tárolt anyagnak legjobb esetben is csak 10-12 évig áll ellen. A szakvélemény-kiegészítés alapján kiemelte, hogy van olyan időszak, amikor a szigetelés alkalmasnak tekinthető. A szakvélemény-kiegészítés a szakértői vélemény többi részének megalapozottságát is megkérdőjelezi, valamint a szakértői vélemény aggályosságát eredményezi a végzett mintavétel alkalmatlansága. Mindez a per során nem került tisztázásra, álláspontja szerint az aggályos szakértői véleményre alapított ítélet jogszabálysértő.

[53] Az érvényességi idő tekintetében hivatkozott a Khvr. 20/A. § (2) bekezdés d) pontja téves értelmezésére, mivel nem egy tervezett tevékenység engedélyezésére folyt az eljárást, hanem egy már meglévő egységes környezethasználati engedély felülvizsgálatára, mivel a tároló medencék használatát már 2014-ben megkezdte, a hatóság jóváhagyásával.

[54] Az alperesi érdekelt rámutatott arra, hogy az Ákr. 62. §-a szerinti tényállástisztázási kötelezettség megsértésére a medencék vízzárósága kapcsán csak a II. rendű felperes hivatkozott keresete 85. és 87. pontjaiban, így e jogsértés megállapítása az I. rendű felperes keresete esetén a kereset kiterjesztését jelenti, az I. rendű felperest e tárgyban az elsőfokú bíróság megalapozatlanul tekintette pernyertesnek, így a perköltség újraszámítása is szükséges.

[55] A jogerős ítélet [141] bekezdése vonatkozásában hivatkozott az indokolás hiányosságára, mivel az elsőfokú bíróság nem rögzítette, hogy mit tekintett az alperes által levont következtetésnek, az miért volt jogsértő és mennyiben, miért hatott ki az ügy érdemére.

[56] Az I. rendű felperes a 2024. február 24. napján előterjesztett felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában fenntartását, valamint az alperes marasztalását a felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltségben, amelyet az IMr. 3. § (3) bekezdésében meghatározott munkadíjban jelölt meg.

[57] Az I. rendű felperes kérte a beadvány mellékleteként csatolt, a hulladékkezelő telepről a hatóság által készített drónfelvétel Kúria általi megtekintését. Ismertette az ügy előzményeit, kifejtve, hogy a per tárgyát képező tevékenységhez kapcsolódóan elfogadott rekultivációs terv nem része az eljárásnak. A felülvizsgálati kérelmekkel kapcsolatos álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a történeti tényállást a lefolytatott bizonyítási eljárás során tényszerűen és helyesen tárta fel, a megállapított tényállásból a jogszabályoknak megfelelő következtetéseket vont le, a jogerős ítélet nem jogszabálysértő. Az elsőfokú bíróság a hatósági eljárás irataira és az igazságügyi szakértő szakvéleményére alapozta a jogerős ítéletet, ezzel szemben az alperesi hivatkozások valótlanok és iratellenesek arra vonatkozóan, hogy a havária eseményekről nem tudott volna. A Mód. határozat a 22. oldalon bár érintőlegesen, de említi a havária eseményt. Vitatja és súlyosan iratellenesnek tartja az alperes azon nyilatkozatát, hogy az alperesi érdekelt tanúsítvánnyal igazolta volna, hogy az általa alkalmazott technológia megfelel az elvárt műszaki védelemnek. Ilyen tanúsítványt a per irataihoz nem csatoltak, továbbá a Mód. határozat 33. oldalán maga állapítja meg, hogy az alperesi érdekelt tanúsítvánnyal nem rendelkezik.

[58] A tényállás tisztázása körében rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást kellő alapossággal lefolytatta, a felek élhettek bizonyítási indítvánnyal, a szakértőnek több alkalommal tettek fel kérdéseket, amelyekre a szakértő kimerítő és aggálymentes választ adott. Hangsúlyozta, hogy a szakvélemény a szakmai szabályoknak megfelel, aggályossága miatt az alperes és az alperesi érdekelt sem kérte új szakértő kirendelését. A szakértő által leírt anyagalkalmazást és technológiát kötelező jelleggel, 2,5 mm vastagságban több mint két évtizede a kommunális hulladéklerakók szigetelési rétegrendjében is rutinszerűen alkalmazzák, az alperes minden működési területén lévő hulladéklerakó esetében megtalálja és ellenőrzi is ezeket, így kellő útmutatással rendelkezik az új eljárás lefolytatásához.

[59] Az érvényességi idő kapcsán utalt a Mód. határozat 33. oldal 6. bekezdésére, ahol az alperes tényként rögzíti, hogy az alperesi érdekelt a tevékenysége során olyan technológiát alkalmaz, amely csak számításokkal becsülhető. Erre figyelemmel a Khvr. 20/A. § (2) bekezdés d) pontja alapján az engedélyt csak 5 évre lehetett kiadni. Rámutatott, hogy az alperes és az alperesi érdekelt keveri a Khvr. 20/A. § (2) bekezdése d) és e) pontjának alkalmazhatósági körét, továbbá, hogy az Alaphatározatban az alperes becsült adatok alapján vélelmezte a vízzáróságot.

[60] Az új eljárás hatálya körében is helyesnek tartja a jogerős ítéletet, mivel a perben már megállapított tényállás alapján az új határozat meghozatala ennél hosszabb időt nem vehet igénybe, továbbá az alperesi érdekelt környezetet veszélyeztető tevékenységet végez. A felülvizsgálati kérelmekben hivatkozott jogszabályhelyeket nem tartja relevánsnak, arra is figyelemmel, hogy az elsőfokú bíróság nem azt határozta meg, hogy az új eljárást mennyi idő alatt kell lefolytatni, hanem azt, hogy a jogszabálysértő határozat mennyi ideig lehet még hatályban, az eset körülményeire tekintettel.

[61] Álláspontja szerint a kereseti kérelmen való túlterjeszkedés nem áll fenn, mivel az elsőfokú bíróság a 2022. április 28. napján tartott tárgyaláson nyilatkoztatta a felpereseket, akik kérték, hogy a Mód. határozatra, mint egységes szerkezetbe foglalt határozatra folyjon a per és ezt a tárgyalási jegyzőkönyvben rögzítette is. Az I. rendű felperes kifejtette, hogy keresetében több jogsérelmet is megjelölt, pernyertességéhez pedig elegendő, ha a bíróság már egy jogsérelem vonatkozásában megállapítja a hatósági határozat megsemmisítését vagy hatályon kívül helyezését. Álláspontja szerint a jogerős ítélet indokolása nem hiányos, az eljárás során megállapított tényállásból megfelelő jogi következtetéseket vont le az elsőfokú bíróság. Az alperesi érdekelt tevékenységére a KvVM rendelet alkalmazását nem az elsőfokú bíróság terjesztette ki, annak alkalmazását az alperes írta elő a Mód. határozat 54. és 55. oldalán.

[62] Az I. rendű felperes 2024. február 13. napján felülvizsgálati ellenkérelem-kiegészítést nyújtott be, amelynek lényegi tartalma megegyezik a II. rendű felperes felülvizsgálati ellenkérelmében foglaltakkal, ezáltal az I. rendű felperes is hivatkozott rosszhiszemű pervitelre, külön-külön kifejtette álláspontját az alperes és az alperesi érdekelt felülvizsgálati érveire, valamint vitatta az azonnali jogvédelem indokoltságát is.

[63] A II. rendű felperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte a jogerős ítélet hatályában fenntartását és az alperes kötelezését a felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltség megfizetésére, azzal, hogy az IMr. 3. § (3) bekezdésében meghatározott ügyvédi munkadíjra tart igényt. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a történeti tényállást a lefolytatott bizonyítási eljárás során tényszerűen és helyesen tárta fel, a megállapított tényállásból a jogszabályoknak megfelelő következtetéseket vont le, a jogerős ítélet nem jogszabálysértő. Hivatkozott az alperes és az alperesi érdekelt rosszhiszemű pervitelére, mivel a perben és a felülvizsgálat során is több alkalommal állítanak valótlan, önmaguknak is ellentmondóan nyilatkozni.

[64] A II. rendű felperes az alperes felülvizsgálati kérelme kapcsán rámutatott, hogy az alperes is ismert több döntést és tudott a havária eseményről (Mód. határozat 22. és 34. oldal), valamint az alperesi érdekelt szerint is ismerte az alperes a L.-hatvani telephellyel kapcsolatos problémákat, így az alperes nyilatkozatával vagy nyilvánvalóan valótlan tényt állít, vagy ismételten elismeri, hogy az Ákr. 62. § és 2. § rendelkezéseit eljárása során figyelmen kívül hagyta, a Khvr. 20/A. § (2) bekezdése alapján előírt vizsgálatot elmulasztotta, a tényállást nem teljes körűen tisztázta. A mintavételre vonatkozó alperesi nyilatkozatokat is ellentmondásosnak tartja (felülvizsgálati kérelem 3. oldal 2. bekezdése és 4. oldal 2. bekezdés), ami alátámasztja az alperes szakmaiatlan és jogszabályellenes eljárását. Kifejtette, hogy a jogerős ítélet kellő iránymutatást tartalmaz az új eljárás lefolytatásához, a részletszabályokat az ágazati jogszabályok írják elő. Valótlanak tartja az alperes megállapítását, miszerint az alperesi érdekelt folyamatosan szakértő cég tanúsítványával igazolja, hogy a fűróiszappal kikent medencefalak megfelelnek az elvárt műszaki védelemnek. A hivatkozott tanúsítvány 2015-ös, az alperesi érdekelt azóta változtatott a műszaki technológián, így az nem is képezte a hatósági eljárás tárgyát, továbbá a perben kirendelt igazságügyi szakértő megállapította, hogy az alperesi érdekelt által alkalmazott technológia nem biztosítja az előírt vízáteresztő képességet. A tényállás tisztázás tárgykörében előadta, hogy az alperes nem kellően alapos eljárását a perben kirendelt szakértő is alátámasztotta.

[65] A II. rendű felperes az alperesnek a szakértői vélemény aggályosságára vonatkozó érvei kapcsán rámutatott, hogy az alperes és az alperesi érdekelt a szakkérdések vonatkozásában szakértő bizonyítással nem éltek, új szakértő kirendelését nem kérték, így a szakértői vélemény nem tekinthető aggályosnak. Álláspontja szerint az alperes és az alperesi érdekelt tévesen értékeli a szakvélemény aggályosságának kérdését, a medencékben alkalmazott azonos technológia miatt nem tartotta relevánsnak, hogy a szakértő melyik medencét vizsgálta. Hivatkozott az átázási idő értelmezésére. Az érvényességi idő tekintetében rámutatott, hogy a Mód. határozat és a szakvélemény is tartalmazza, hogy az adott technológiára tanúsítvány nem áll rendelkezésre, ezért álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen döntött úgy, hogy a Khvr. 20/A. § (2) bekezdés d) pontja alapján az engedélyt kizárólag 5 évre lehetett volna kiadni.

[66] A II. rendű felperes az új eljárásra utasítás kereteit kellően pontosnak tartja, és mivel csak egyes részcelemekenyeket kell megismételni, a határidő elegendő annak lefolytatására. Emellett az alperes nincs elzárva attól, hogy hamarabb befejezze az eljárást. Előadta továbbá, hogy a Khvr. 20/A. § (5) bekezdése még analógia útján sem alkalmazható.

[67] A II. rendű felperes az alperesi érdekelt felülvizsgálati érvei kapcsán, az I. rendű felperes kereseti kérelmén való túlterjeszkedés, a jogerős ítélet indokolásának hiánya, az alperesi érdekelt tevékenységére nem vonatkozó jogszabályi rendelkezések figyelembe vétele, a hatályvesztés időpontjának megalapozottsága, a talajszennyezés, a szakértő eljárása, a szakvélemény aggálytalansága és a szakértői mintavétel tekintetében – tartalmát tekintve – fenntartotta az alperesi felülvizsgálati érvekre vonatkozó hivatkozásait. Álláspontja szerint az alperesi érdekelt rosszul értelmezi az egyes szakvéleményeket, ugyanis a havária események kapcsán azt vizsgálták, hogy a telephelyről kiszivárgó kátrányos anyag szennyezte-e a környezetet, míg jelen perben a szakértő azt vizsgálta, hogy az alperesi érdekelt által alkalmazott technológia védelmi funkciójának eleget tesz-e. A II. rendű felperes a tényállás tisztázási kötelezettség megsértésének megalapozatlanságára alapított alperesi érdekelt általi érvelés tekintetében rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróság a hiányolt jogszabályi követelményeket is megjelölte a jogerős ítéletben, a Khvr. 20. § (4) bekezdésében, valamint a Khvr. 20/A. § (2) bekezdés a) és d) pontjában, így az alperesi érdekelt hivatkozása iratellenes. A szigetelés megfelelősége kapcsán kiemelte, hogy ennek nem egy időszakban, hanem mindig alkalmasnak kell lennie funkciója betöltésére. Előadta, hogy az alperesi érdekelt a környezet veszélyeztető tevékenységét azzal valósítja meg, hogy az általa alkalmazott szigetelési technológia csak egy ideig képes ellenállni a víznek, és egy idő után a medencékben tárolt anyagok átszivárognak rajta. Biztos, modern, minősített, az elérhető legjobb technológiának minimálisan megfelelő szigetelő rétegek nincsenek sem a medencék, sem a teljes salak és pernyetést vonatkozásában. Ezt emelte ki és vezette le a szakértő.

[68] A II. rendű felperes az engedély érvényességi ideje tárgyában egyetértett a jogerős ítéletben foglaltakkal.

[69] Az alperes írásbeli nyilatkozatban fejtette ki a felülvizsgálati ellenkérelmekkel kapcsolatos álláspontját.

[70] A felülvizsgálati tárgyaláson az alperes és az alperesi érdekelt a felülvizsgálati kérelmekben foglaltakat, valamint az I. rendű felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében előadottakat fenntartotta, azzal, hogy az I. rendű felperes a felülvizsgálati eljárásban perköltséget nem igényelt.

A Kúria döntése és jogi indokai

[71] Az alperes és az alperesi érdekelt felülvizsgálati kérelme – a következők szerint – nem alapos.

[72] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdésének, továbbá a Kp. 120. § (5) bekezdésének megfelelően a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelmek és a felülvizsgálati ellenkérelmek keretei között, a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján vizsgálta felül. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást kellő mértékben tisztázta, a releváns tényekből a rendelkezésre álló bizonyítékok helyes értékelésével, azokból okszerű következtetést levonva hozta meg a jogerős ítéletet, az ügy érdemére kiható jogszabálysértés nem áll fenn. Az alperes és az alperesi érdekelt felülvizsgálati kérelmében kifejtett érveivel, valamint az I. rendű és a II. rendű felperes felülvizsgálati ellenkérelmében előadott ellenérvekkel összefüggésben a Kúria a következőket emeli ki.

[73] Mind az alperes, mind az alperesi érdekelt felülvizsgálati kérelmének alapját képezte a tényállástisztázási kötelezettség alperes általi teljesítésének hiányára, az Ákr. 62. §-a szerinti követelmény alperes részéről bekövetkező megsértésére vonatkozó jogerős ítéleti megállapítás vitatása, valamint ehhez kapcsolódóan az elsőfokú bíróság tényállástisztázási

kötelezettsége teljesítésének, jogszerűségének vitatása. A tényállástisztázás követelményének kérdése – a hatósági eljárás során és a peres eljárásban is – összefügg az alperesi érdekelt által működtetett medencék vízzáróságának megfelelőségével, az előírt szivárgási tényezőjű vízzáróság biztosításával, e követelmény teljesülésével. A perben igazságügyi szakértő kirendelésére is sor került, így az elsőfokú bíróság tényállás tisztázási kötelezettségének teljesítése kapcsán a szakértői bizonyítás indokoltsága, az igazságügyi szakértő szakvéleményében foglalt megállapítások, valamint azok értékelése is releváns.

[74] Az elsőfokú bíróság a Mód. határozattal egységes szerkezetbe foglalt Alaphatározat jogszerűségét vizsgálta az I. és a II. rendű felperesek kereseti érvei mentén. Az alperes által meghozott, Mód. határozattal egységes szerkezetbe foglalt Alaphatározatból, valamint az alperes által folytatott hatósági eljárásból egyértelműen kitűnik, hogy a megelőző eljárásban a 2020. december 31. napjáig fennállt érvényességi idejű EKHE2006 felülvizsgálata folyt. Az alperes az eljárása során - a keresetekkel támadott határozat indokolásában rögzítettek szerint - nem látta bizonyítottnak, hogy az alkalmazott technológia valóban biztosítja az előírt vízáteresztő képességet, így arra tekintettel, hogy a medencék telített állapotban voltak, amely oknál fogva a vízzárósági vizsgálat elvégzése nem volt lehetséges, elfogadta az alperesi érdekelt nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy a medencék műszaki kialakítása megfelelő és biztonságos.

[75] A Kúria nem vitatja, hogy az EKHE felülvizsgálata során az alperes jogszerűen elfogadhatja az ügyfél nyilatkozatát, erre a Kvtv. lehetőséget ad, szemben a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény rendelkezéseivel, amelynek 76/A. § (1) bekezdés b) pontja kimondja, hogy természetvédelmi hatósági ügyben a hiányzó bizonyíték az ügyfél nyilatkozatával nem pótolható. A Kvtv. ugyanakkor nemcsak biztosítja az ügyfél nyilatkozatának elfogadását, hanem megköveteli az ügyfél által közölt adatok valódiságát, mivel a Kvtv. 76. § (2) bekezdésének értelmében az érdekelt (aki a környezethasználattal járó tevékenység gyakorlója, azaz jelen perbeli esetben az alperesi érdekelt) felelősséggel tartozik a felülvizsgálat hitelességéért, illetőleg a közölt adatok valódiságáért. Mindebből az következik, hogy az alperes által hiánypótlásként bekért ügyfélnyilatkozat akkor alkalmas a tényállás tisztázására, ezáltal az egységes környezethasználati engedély kiadásáról szóló határozati rendelkezés alátámasztására, ha megfelel az azzal szemben támasztott, a Kvtv.-ből fakadó törvényi követelménynek, a valódiságnak. Mindez azonban az alperest nem mentesíti attól, hogy a szakmai követelményekkel ellentétes technológiai megoldásokat kiszűrje, a szakismeretekkel megítélhető körülményeket vizsgálja, így pl. azt, hogy egy mezőgazdasági polietilén műanyag fólia milyen feladatra való, az diffundál a szén-hidrogénnel, így egy ilyen fólia nem képes az olajos folyadékkal telt medence vízzáróságát megfelelően biztosítani. Azt is tudnia kell, hogy a fűróiszapnak mi az alapvető funkciója, az milyen további műszaki követelményeket képes teljesíteni. Ennek hiányában az alperes határozata nem kellően tisztázott tényálláson alapul. Önmagában az a tény, hogy az alperes elfogadta az alperesi érdekelt nyilatkozatát, még nem eredményezi eljárásának jogsértő voltát, ha a szakmai ismereteivel kontrollálja a nyilatkozattal ismertetett tényeket, viszont ha az elfogadott nyilatkozat nem felel meg a valódiság követelményének, és a hatóság a szakmai kontrollt sem használja, az kihat az alperes határozatának a jogszerűségére.

[76] A Kúria úgy ítélte meg, hogy az alperes és az alperesi érdekelt által hivatkozott 2014. évi tanúsítványnak az EKHE2006 felülvizsgálata során a medencék vízzárósági tényezőnek való megfelelősége bizonyítása szempontjából nincs jelentősége, mivel maga az Alaphatározat [31. oldal 1. bekezdés] azt tartalmazza, hogy az azóta eltelt időszakban az alkalmazott technológiában változás történt, maga az alperesi érdekelt nyilatkozott arról, hogy a vizsgálatokkal igazolt szivárgási tényező eltért a megadott szivárgási együttható értékétől, ezért a szigetelő réteg vastagságát 10 cm-rel megnövelték. Az EKHE2006 felülvizsgálatakor

az alperesi érdekelt által a medencék szigetelésére alkalmazott, módosított technológiára – mezőgazdasági polietilén fólia és 10 cm-rel megnövelt szigetelő réteg (betonitos fűróiszap) – az alperes eljárása során nem állt rendelkezésre mérési eredmény, nem volt arra nézve vizsgálat, a korábbi tanúsítvány nem ugyanilyen paraméterekkel bíró technológiára vonatkozik. Az alperes tehát kizárólag az alperesi érdekelt nyilatkozata alapján fogadta el a medencék szigetelésének megfelelőségét [vö.: Alaphatározat 31. oldal 2. bekezdése]. Az e tényekkel ellentétes alperesi és érdekelti nyilatkozat iratellenes.

[77] Az elsőfokú bíróság helyesen ismerte fel, hogy a medencék szigetelésének megfelelősége szakkérdés, az igazságügyi szakértőhöz adekvát kérdéseket intézett, a kirendelt igazságügyi szakértő által elkészített és az észrevételezést követően kiegészített szakvélemény aggálytalan voltát az alperes és az alperesi érdekelt eredményesen nem cáfolta.

[78] A Kúria hangsúlyozza, hogy a perben kirendelt igazságügyi szakértő szakkérdésben adott véleményt, az nem cáfolható az alperesi érdekelt munkatársának nyilatkozatával, tanúnyilatkozattal. Az I. rendű és a II. rendű felperes a felülvizsgálati ellenkérelmükben helytállóan mutatott rá, hogy új szakértő kirendelését az alperes és az alperesi érdekelt sem kérte, a szakvéleményben foglaltak megdöntésére alkalmas bizonyításra indítványt egyikük sem tett.

[79] A Kúria értékelése szerint a 4-es számú medencéből végzett mérésnek a kirendelt igazságügyi szakértő megalapozott indokát adta, azért azt vizsgálta, mert telített medencét nem lehet vizsgálni, ez a medence pedig nem volt tele, így a felszín feletti részen lehetőség volt a szigetelés vizsgálatára. A kirendelt igazságügyi szakértő is kijelentette, hogy a telítettségi szint felett végezte a mérést. A szakértői módszert, időbeliséget illetően is megfelelő volt a szakértői vizsgálat. Nem egyedi eset, hogy későbbi tényekből kell korábban volt tényekre következtetést levonni [pl. tűzvizsgálat alkalmával is egy adott időállapotban meglévő tényekből következtetnek vissza múltbéli eseményre]. Önmagában emiatt a szakértői vizsgálatot nem lehet hibásnak tekinteni. Ilyen esetben mindig meg kell vizsgálni a szakértői módszer alkalmazásának feltételeit [itt: azonos volt-e a medencék kialakítása, szigetelése, a benne tárolt anyag], amely vizsgálatot a bíróság elvégezt. Az EKHE2006 felülvizsgálatára irányuló eljárás során a működő medencék telítettek voltak, a telítettség okán azok nem voltak vizsgálhatóak. A perben kirendelt igazságügyi szakértő vizsgálata idején volt olyan - a határozattal érintett medencékkel megegyező paraméterű - medence, amelynél a telítettség nem állt fenn, így lehetősége nyílt annak vizsgálatára. Az igazságügyi szakértő ezen eljárása - az alperes és az alperesi érdekelt hivatkozása ellenére - nem eredményez visszamenőlegességet, csupán a meglévő és vizsgált tényekből való általános következtetések levonását a határozathozatalkor fennálló tényekre, így nem jelenti a Kp. 85. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés megsértését.

[80] A K/82. sorszámú lajstromozott szakvélemény-kiegészítésre vonatkozóan előadott alperesi érvelés nem cáfolja a szakvélemény aggálytalan voltát, ezáltal a jogerős ítélet jogszerűségét sem. Az átázási napok meghatározása nem változtat az igazságügyi szakértő azon megállapításán, hogy maguk a medencék szigetelésére alkalmazott anyagok alkalmatlanok a vízzárási követelmények teljesítésére. A perben a szakértői vélemény azt igazolta, hogy az alperes úgy fogadta el a mezőgazdasági polietilén fólia és a 10 cm-rel megnövelt vastagságú szigetelő réteg alkalmasságát, hogy tudnia kellett arról, hogy ezek az anyagok a vízzárásra alkalmatlanok. Az alperesnek az egységes környezethasználati engedély felülvizsgálata során meg kellett vizsgálnia, hogy kellően biztosított-e a medencék vízzárósága, érvényesül-e a vízzárósághoz előírt szivárgási tényező. Ha ezt nem vizsgálja meg, nyilvánvaló, hogy téves következtetésre jut. Ennélfogva az elsőfokú bíróság a jogerős ítéletében helytállóan ítélte meg a Mód. határozattal egységes szerkezetbe foglalt Alaphatározat jogsértő voltát.

[81] A Kúria nem értékelte alaposnak azokat a felülvizsgálati érveket, amelyek a jogerős ítéletben az egységes környezethasználati engedély újabb 10 éves időtartamra való megadása okán megállapított jogsértést vitatják. A Khvr. 20/A. § (2) bekezdésének d) pontjában meghatározott feltétel, amely a 10 éves időtartam alól határoz meg kivételt, arra az esetre vonatkozik, ha a tevékenység olyan technológiát alkalmaz, amelynek környezetre gyakorolt hatása a megkezdés előtt csak számításokkal becsülhető. Az alperesi érdekelt tevékenysége a veszélyes és nem veszélyes hulladékok kezelése, ártalmatlanítása. Ezen tevékenység környezetvédelmi feltételét a medencék szigetelésével kívánta biztosítani az alperesi érdekelt. A szigetelés tekintetében a mezőgazdasági fólia és a fűróiszap alkalmazása egy olyan műszaki megoldás, amely a technológia részét képezi. Emiatt nem kérdés, hogy a szigetelőképeség érdekelti nyilatkozattal való igazolása összefügg az engedély érvényességének kérdésével. Az alperes az EKHE2006 érvényességi idejének meghosszabbításáról úgy döntött, hogy az eljárás során elfogadta, hogy a telített medencék szigetelése vonatkozásában mérés nem végezhető, a vízzárósági követelménynek való megfelelést az alperesi érdekelt nyilatkozata alapján állapította meg. Ez önmagában alátámasztja a Khvr. 20/A. § (2) bekezdésének d) pontja szerinti kivételszabály alkalmazását. Ezen túlmenően a környezet védelmének a Kvtv.-ben rögzített alapelveit, így az elővigyázatosság, a megelőzés és a helyreállítás elvét (Kvtv. 6. §), valamint a fokozott óvatosság követelményét összevetve azzal, hogy amennyiben bármely technológia részét képező műszaki megoldás nem biztosítja az elvárt funkciót, jelen esetben a vízzáróságot az előírt szivárgási tényező betartásával, ugyancsak okszerűen eredményezi azt a következtetést, hogy nem adható meg újabb 10 évre az engedély.

[82] Az alperes bár hivatkozott arra, hogy az általa megadott engedélyben benne foglaltatik, hogy évente felül kell vizsgálni a medencéket [pontosabban: a veszélyes és nem veszélyes hulladékok hasznosítást megelőző tárolása legfeljebb egy évig végezhető, Alaphatározat 3.9. pont], azonban a periratokból az is megállapítható, hogy az alperesi érdekelt 6 éve nem engedte le a medencéket, a rendszeres ellenőrzés – még ha tartalmaz is arra vonatkozó előírást a Mód. határozattal egységes szerkezetbe foglalt Alaphatározat [3.13 pont] – ténylegesen nem valósult meg. Itt utal a Kúria arra, hogy az Alaphatározat 3.19. pontja a fűróiszapos szigetelés vízzáróságának ellenőrzésére „rendszeres ellenőrzést” ír elő, medencekiürítéskor. Ehhez azonban nincs konkrét határidő társítva, így az alperesi védekezés a megfelelő kontroll tekintetében teljes mértékben alaptalan.

[83] A Kúria az elsőfokú bíróság kereseten való túlterjeszkedésére alapított felülvizsgálati hivatkozások kapcsán nem értékelte lényeges eljárási hibának, hogy a felperesek arra vonatkozó nyilatkoztatása nincs a 2022. április 28-ai tárgyalásról felvett jegyzőkönyvben, hogy az Alaphatározaton túl a Mód. határozat jogszerűségének vizsgálatát is kéri. A hivatkozott tárgyalási jegyzőkönyv azt rögzítette, hogy a per mire terjed ki, az I. rendű és a II. rendű felperesekhez e tárgyban intézett esetleges kérdést, és az arra adott válaszokat nem tartalmazza. Az I. rendű és a II. rendű felperes keresetében vitatott kérdések az Alaphatározatban vannak, így azokat a kereseti kérelem keretei között értékelhette az elsőfokú bíróság. A peres felek a 2022. április 28-ai tárgyalás jegyzőkönyvének tartalmát, így annak rögzítését, hogy a perben a jogszerűségi vizsgálat mire terjed ki, nem kifogásolták. A Mód. határozat – annak tartalmából, meghozatala időpontjából, valamint a kereseti kérelmek keltezéséből megállapíthatóan – nem a kereseti kérelmekben hivatkozott jogsérelmek orvoslását szolgálta, azt a kereseti kérelmek benyújtását megelőzően, azoktól függetlenül hozta meg az alperes, így nem a Kp. 83. § (1) bekezdésében rögzített módosítás esete áll fenn. Az Alaphatározat a Mód. határozattal olyan szerves egészet, egymástól elválaszthatatlan egységet képez, amely miatt az Alaphatározat jogszerűségének vizsgálata eredményeként önmagában az Alaphatározat hatályvesztése jelen perbeli esetben nem állapítható meg, kizárólag az Alaphatározatra kiterjedő, részbeni hatályvesztés nem értelmezhető, mivel az

kiüresítené az annak módosításáról, kiegészítéséről és egységes szerkezetbe foglalásáról rendelkező Mód. határozat rendelkezéseit. Az egységként való hatályvesztéséről való rendelkezés a konkrét ügy körülményei folytán nem eredményezi a kereseti kérelmek kereteinek túllépését.

[84] A Kúria nem adott helyt az új eljárásra vonatkozó iránymutatás jogszerűségét támadó felülvizsgálati érveknek. Az elsőfokú bíróság a jogerős ítéletben előírt iránymutatással kétféle utat biztosított az alperes számára: elutasítja az egységes környezethasználati engedély iránti kérelmet, vagy az iránymutatás 2. mondata szerint jár el, amely értelmében, ha az érdekelt az egyes medencékre nézve igazolja az előírt vízáteresztő képességnek való megfelelést, várhatóan az engedély érvényességi idejének teljes időtartamára, akkor kiadható az egységes környezethasználati engedély. Ha vizsgálatokkal történik az igazolás, akkor az új egységes környezethasználati engedély 10 évre is kiadható.

[85] A hatályvesztés jogerős ítéletben megállapított időpontja tekintetében az alperesi érdekelt alaptalanul sérelmezte, hogy e vonatkozásban a jogerős ítélet indokolást nem tartalmaz. A hatályvesztés megállapított időpontja jogszerűségét az alperes is támadta felülvizsgálati kérelmében, ennek során hivatkozott a jogerős ítélet [152] bekezdésére, amely kapcsán a Kúria hangsúlyozza, hogy abban az elsőfokú bíróság a Kp. 92. § (2) bekezdésében felsorolt indokok közül nevesítette a jogbiztonságot, amelyre figyelemmel a hatályvesztést a jövőre nézve állapította meg. Tény, hogy a pontos időpont megállapítására vonatkozó, jogszabályi hivatkozással alátámasztott indokolást az elsőfokú bíróság nem adott, azonban ez nem teszi megalapozottá az arra vonatkozó felülvizsgálati érvelést, hogy ez a Kp. 92. § (2) bekezdése szerinti indokolási kötelezettség megsértését eredményezi. A Kúria a Kp. 92. § (2) bekezdése tekintetében rögzíti, hogy az nem indokolási kötelezettséget szabályoz, hanem a bíróság azon jogkörét, hogy eltérhessen az ex tunc hatályú megsemmisítéstől. A Kp. 92. § (2) bekezdésének rendelkezése a megsemmisítés és a hatályon kívül helyezés fogalmának elkülönítésével lehetővé teszi, hogy a bíróság a közigazgatási cselekmény kasszációjának időbeli hatálya tekintetében differenciáljon. A megsemmisítés mindig ex tunc hatályú, míg a hatályon kívül helyezés lehet a közigazgatási cselekmény időpontját követő múltbeli, de ex nunc vagy akár pro futuro hatályú is. A Kp. 92. § (2) bekezdésének rendelkezése azt teszi kötelezővé a bíróság számára, hogy amennyiben az ott felsorolt érdekek valamelyike a közigazgatási cselekmény hatályon kívül helyezését alapozza meg, akkor a hatályvesztésről való rendelkezés mellett megjelölje a hatályvesztés időpontját. Ez az időpont nem lehet azonos a közigazgatási cselekmény megvalósításának időpontjával, mivel az a megsemmisítés eseteire (Kúria Kfv.37.803/2019/5.). Az indokolás hiányossága tehát a Kp. 92. § (2) bekezdésének rendelkezésével összefüggésben nem áll fenn, a hatályvesztés időpontjának pro futuro hatályú meghatározása kapcsán pedig a Kúria kiemeli, hogy az elsőfokú bíróság helyes célt követett, észlelte, hogy időt kell biztosítani az alperesi érdekelt működésének alapját képező egységes környezethasználati engedély hatályvesztése beálltához, amely idő alatt az alperes számára előírt új eljárás lefolytatására reális lehetőség van.

[86] Az alperesi érdekelt egyes tárgykörök értékelése kapcsán a jogi indokolás elmaradását sérelmezte azáltal, hogy a Kp. 84. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (5) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettség teljesítésének hiányára hivatkozott. Az indokolási kötelezettség teljesítéséről az Alkotmánybíróság már több határozatában állást foglalt, így a 3159/2018. (V. 16.) AB határozatában rögzítette, hogy „Az indokolási kötelezettség mindössze azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie és nem minden egyes részletre”. Az elsőfokú bíróság a tényállás tisztázására a szakkérdés

tekintetében igazságügyi szakértőt rendelt ki, a szakvélemény értékeléséről a jogerős ítélet indokolásában számot adott. Abban az esetben, ha a kereseti kérelmen való túlterjeszkedés fennállna és azt az elsőfokú bíróság felismeri, úgy az adott kereseti kérelmet érdemben már nem is bírálja el, így a kereseti kérelmen való túlterjeszkedésre vonatkozó indokolást sem kell adnia. Ha pedig nem ismeri fel, úgy nem a túlterjeszkedést fogja indokolni, hanem érdemben az elbírált kérdést. A hatályvesztés szempontjából a Kp. 92. § (2) bekezdésére is figyelemmel releváns kérdés annak időpontja, amelyet az elsőfokú bíróság a jogerős ítéletben rögzített. Ezzel összefüggő, konkrét jogszabályi rendelkezést megnevező indokolás hiánya a Kúria megítélése szerint nem eredményez az ügy érdemére kiható jogszabálysértés. A Kp. 92. § (2) bekezdését a jogerős ítélet indokolása nevesíti, a közigazgatási cselekmény hatályvesztésének időpontja vonatkozásában pedig nincs arra vonatkozó jogszabályi rendelkezés, hogy annak megállapításakor biztosítani kell akár az eredeti ügyintézési határidőt, akár az egységes környezethasználati engedély felülvizsgálatára való felkészüléshez jogszabályban előírt határidőt. Erre figyelemmel a Kúria úgy értékelte, hogy a Kvtv. 91. § (3) bekezdésének vagy a Khvr. 20/A. § (5) bekezdésének rendelkezését a jogerős ítélet nem sérti, továbbá a Pp. 346. § (5) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettség megsértésére alapított hivatkozás sem alapos.

[87] A Mód. határozattal egységes szerkezetbe foglalt Alaphatározat hatályon kívül helyezése tárgyában a Kúria hangsúlyozza, hogy a felülvizsgálati kérelmek benyújtására és befogadására, az azonnali jogvédelem elrendelésére figyelemmel, a jogerős ítélet hatályában fenntartására vonatkozó jelen ítéleti rendelkezés folytán indokoltá vált a hatályvesztés időpontjának ismételt meghatározása annak érdekében, hogy biztosítsa a közigazgatási cselekmény jogerős ítéletben kifejezésre juttatott, jövőre nézve történő hatályvesztését. Ennek során a Kúria indokoltan látta a vitatott közigazgatási cselekmény hatályvesztésének jövőbeni időpontját a Kvtv. 91. § (3) bekezdése szerinti 65 napos ügyintézési határidővel egyező időtartam elteltével megállapítani, mivel a jogerős ítéletben foglalt iránymutatás alapján az alperesnek ismét el kell járnia, amely eljárás alatt akár további bizonyítási eljárásra is sor kerülhet.

[88] Az alperesi érdekelt a Kp. 2. § (1) bekezdésére hivatkozva kérte a hatékony jogvédelem biztosítását, illetve a szakértői bizonyítás indokolatlanságát és a jogbiztonság sérelmét állította. A Kúria a közigazgatási perben végezhető felülvizsgálat kapcsán hangsúlyozza az Alkotmánybíróság 39/1997. (VII. 1.) AB határozatában rögzített, azóta több AB határozatban [38/2006. (IX. 20.) AB határozat, 7/2013. (III. 1.) AB határozat, 5/2020. (I. 29.) AB határozat, 3002/2021. (I. 14.) AB határozat] fenntartott, illetve megismételt követelményt, miszerint a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálatának szabályozásánál alkotmányos követelmény, hogy a bíróság a perbe vitt jogokat és kötelezettségeket érdemben elbírálhassa; a közigazgatási határozatok törvényességének bírói ellenőrzése alkotmányosan nem korlátozódhat a formális jogszerűség vizsgálatára. Az Alkotmánybíróság ennek kapcsán azt is rögzítette, hogy a közigazgatási perben a bíróság nincs a közigazgatási határozatban megállapított tényálláshoz kötve, és a jogszerűség szempontjából felülbírálhatja a közigazgatási szerv mérlegelését is. Az Alkotmánybíróság kiemelte továbbá, hogy a bírói gyakorlat a közigazgatási határozatok felülvizsgálatát nem korlátozza a formális jogszerűség ellenőrzésére, hanem mind a tényállást, mind a bizonyítékok és a méltányossági szempontok mérlegelésének jogszerűségét felülvizsgálja. Amennyiben a bíróság az eljárása során megállapítja, hogy az eljáró közigazgatási hatóságok a tényállást nem vagy nem megfelelően tárták fel, vagy állapították meg, a tényállás helytelen megállapításából fakadó jogszabálysértést orvosolja. Az Alkotmánybíróság 39/1997. (VII. 1.) AB határozatának meghozatala óta többszörösen megerősített értelmezése és gyakorlata szerint nemcsak jogi, hanem ténybeli, szakmai alapon is vitathatóak a közigazgatási döntések. Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően járt el, a jogszerűségi vizsgálat során a vitatott

szakkérdésre figyelemmel igazságügyi szakértőt rendelt ki, akinek véleményét az ítélezés alapjául elfogadta. Az alperesi érdekelt hatékony jogvédelem biztosítására alapított hivatkozása nem támaszt alá jogszabálysértést a jogerős ítélet vonatkozásában, ugyanakkor teljesen alaptalanul vitatta, hogy a bíróság az alperesi határozatokban megállapított tényektől eltérő tényeket is megállapíthat.

[89] A Kúria nem adott helyt az alperesi érdekelt KvVM rendelet alapján kifejtett érveinek sem. A szakértő a szakvélemény elkészítése és kiegészítése során figyelemmel volt arra, hogy az alperesi érdekelt nem hulladéklerakót üzemeltet, a KvVM rendelet műszaki védelemre vonatkozó követelményeit csak példaként hivatkozta. Ez egyértelműen megállapítható a 23/K/23. számon készített szakvélemény-kiegészítés 3. oldalának 3. bekezdésében foglaltakból, ahol a kirendelt igazságügyi szakértő rögzítette, miszerint „A perbeli telep ugyan nem hulladéklerakásra, hanem hulladékhasznosításra kapott engedélyt, mégis érdemes elővenni” a KvVM rendelet „műszaki védelemre vonatkozó előírásait. Ez veszélyeshulladéklerakó medencéi esetében [...] műszaki védelmet [...] ír elő. Ez a követelmény szó szerint nem vonatkozik hulladékhasznosító létesítményekre, ám ezek esetében is előírás a környezet károsításának kizárása. Arra pedig a rendeletben leírt követelményrendszer példaadó.”. A Kúria ez alapján egyértelműnek értékelte, hogy a szakértő nem a hulladéklerakóra vonatkozó KvVM rendelet szerinti követelmények érvényesítését követelte meg, hanem azokat példaadóként hivatkozta. Mindez cáfolja az alperesi érdekelt azon hivatkozását, hogy a hulladéklerakóra vonatkozó, a KvVM rendelet szerinti szabályok alapján, az azokkal való összhang hiánya miatt tekintette volna általánosságban alkalmatlannak az alkalmazott technológiát a szakértő, ezáltal pedig a szakértői véleményt az ítélezés alapjául elfogadó elsőfokú bíróság. Az alkalmatlanság megállapítása a szigeteléshez használt anyagok megfelelő vízzáróképeségének hiányából fakad, nem pedig a KvVM rendelet szerinti követelményekből.

[90] A felülvizsgálati kérelmekben hivatkozott érvek mentén az is megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság eljárásának és a jogerős ítéletnek vannak hibái, így a havária esemény kapcsán előadott okfejtések vizsgálata; a kereseti kérelem kereteinek meghatározása, annak tárgyalási jegyzőkönyvben való feltüntetése körében fennálló pontatlanság; a szakértői bizonyítás eredményeként feltárt jogsértés hiányos megállapítása, miszerint az elsőfokú bíróság a jogsértést csak tényállástisztázási kötelezettségként rótta fel az alperesnek, ahhoz kapcsolódó további jogszabálysértést, különösen a biztonságos üzemeltetés hiányával összefüggő, a Kvtv. alapelvi rendelkezéseiből fakadó követelmények megsértését nem mondta ki a jogerős ítéletben. A Kúria visszautal az alperesi érdekelt által sérelmezett, a Pp. 346. § (5) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségre (jogi indokolás), amelyre figyelemmel az elsőfokú bíróság által az alperes tényállástisztázási kötelezettsége teljesítése körében feltárt hiányosságok nem pusztán az Ákr. 62. §-a szerinti jogsértést alapozzák meg. A peres eljárásban tisztázott tények alapján a feltárt jogsértés értékelhető lett volna a Kvtv. 6. § (1) bekezdés b) és c) pontjában, (2) bekezdésében és (3) bekezdésében rögzített környezetvédelmi alapelvi rendelkezések mentén, illetve ha lett volna rá pontosított kereseti kérelem, akkor a Kvtv. 66/A. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezésre („A hatóság a tervezett tevékenység elvégzéséhez nem járulhat hozzá, ha az környezeti elemet veszélyeztetne vagy károsítana) figyelemmel, vagy akár a Kvtv. 70. §-a alapján, a környezetet terhelő kibocsátások megelőzése, csökkentése fényében, de vizsgálható lett volna a Khvr. egyes rendelkezései [pl. 17. § (1) bekezdés c) pontja, 20/A. § (7) bekezdése, (8) bekezdés b) pontja, (10) bekezdése, 9. számú melléklet 10. pontja] viszonylatában is. Az elsőfokú bíróság pontosabban indokolta volna ítéletét, ha a környezetvédelmi felülvizsgálatra figyelemmel a Khvr. 20/A. § (12) bekezdésére is utalt volna. Ezek a hiányosságok azonban az ügy érdemére nem hatottak ki, a jogerős ítéleti rendelkezést az arra vonatkozó indokolás kellően

alátámasztja, így az alperes és az alperesi érdekelt felülvizsgálati kérelme nem eredményezhette a jogerős ítélet jogszabálysértő voltának a megállapítását.

[91] Az alperes a kereseti kérelmen való túlterjeszkedés, ezáltal az I. rendű felperes adott tárgykörben megalapozatlanul megállapított pernyertessége folytán a pernyertesség-pervesztesség arányának változása és a perköltség újbóli meghatározása (kiszámolása) tárgyában kifejtett érveléshez azt megalapozó jogszabálysértést nem jelölt meg, így ezt a hivatkozást a Kúria érdemben nem vizsgálhatta.

[92] A rekultivációval összefüggő, az elsőfokú peres eljárás során a keresetindítási határidőn túl előterjesztett érveket az elsőfokú bíróság helytállóan minősítette tiltott keresetkiterjesztésnek, ennél fogva a rekultivációs tervvel összefüggő érveket a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban nem kellett vizsgálnia.

[93] A Kúria megítélése szerint az elsőfokú bíróság a tényállást kellően tisztázta, a bizonyítékok értékeléséről a jogerős ítélet indokolásában számot adott, helytálló következtetést vont le az alperes határozata jogszerűségének értékelése során és annak indokait megfelelő részletezettséggel rögzítette.

[94] A fentiekre figyelemmel a Kúria az érdemben helyes jogerős ítéletet a Kp. 121. §-ának (2) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján hatályában fenntartotta azzal, hogy az alperes határozata hatályvesztésének időpontját újból megállapította.

A döntés elvi tartalma

[95] *A közigazgatási határozat jogszerűségének vizsgálata nem formális jogszerűségi ellenőrzés, nemcsak jogi, hanem ténybeli, szakmai alapon is vitathatóak a közigazgatási döntések. A megelőző eljárásban nem megfelelően feltárt tényállásból fakadó jogszabálysértést a bíróság a perben orvosolja, amennyiben ez szakkérdést érint, úgy szakértői bizonyítás útján.*

[96] *A tényállás tisztázása körében fennálló hiányosság annak függvényében, hogy releváns tényre terjed-e ki, önmagában is minősülhet az ügy érdemére kiható jogszabálysértésként, ahhoz nem szükséges, hogy az elsőfokú bíróság a tényállástisztázás hiányosságához kapcsolódó, abból fakadóan megállapítható további jogszabálysértéseket is tételesen nevesítsen a jogerős ítélet indokolásában.*

[97] *A Kp. 92. § (2) bekezdése nem indokolási kötelezettségről rendelkezik, hanem a közigazgatási cselekmény hatályvesztése időpontjának pontos megjelölését írja elő a bíróság számára.*

Záró rész

[98] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. §-ának (2) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 107. §-ának (1) bekezdése szerinti, az alperesi érdekelt által a felülvizsgálati kérelemben előterjesztett kérelemre figyelemmel tárgyaláson bírálta el.

[99] Az I. rendű felperes a felülvizsgálati tárgyaláson előterjesztett nyilatkozata szerint felülvizsgálati perköltséget nem igényelt, így arról a Kúriának rendelkeznie nem kellett. A II. rendű felperes a felülvizsgálati ellenkérelemben az IMr. 3. § (3) bekezdése alapján ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltséget igényelt, amelynek összegét a Kúria 60.000 forintban állapította meg, és kötelezte a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, Pp. 83. § (1) bekezdése alapján az alperest, valamint a Kp. 35. § (1) bekezdés

b) pontja alapján az alperesi érdekeltet, hogy külön-külön fizessenek meg a II. rendű felperes részére 60.000 (hatvanezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

[100] Az alperes felülvizsgálati kérelmének 70.000 forint összegű eljárási illetéke – az alperest az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdésének b) pontja alapján megillető teljes személyes illetékmentesség folytán – a Pp. 102. § (6) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján az állam terhén marad.

[101] Az alperesi érdekelt köteles a felülvizsgálati kérelmének 70.000 forint összegű feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéke megfizetésére, a Pp. 102. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés szerint. A felülvizsgálati eljárás illetékének összegét a Kúria az Itv. 39. § (3) bekezdés d) pontjában és 50. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezések alapján határozta meg.

[102] A felülvizsgálati eljárási illetéket a jogszabályi előírásoknak megfelelően, az 10032000-01070044-09060018 számú, NAV Bírósági határozatban megállapított eljárási illeték bevételi számlára kell az esedékesség napjáig megfizetni.

[103] A Kúria tájékoztatja az alperesi érdekeltet, hogy az illeték megfizetése során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni.

[104] A Kúria a fizetendő illeték esedékessége idejét az Itv. 78. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján állapította meg, továbbá határozatában rögzítette a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 2. § (2) bekezdés a)-e) pontjában meghatározott kötelező tartalmi elemeket.

[105] Az ítélet ellen a további felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontjában foglalt rendelkezés zárja ki.

Budapest, 2024. szeptember 26.

**Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit s.k. előadó bíró,
Dr. Figula Ildikó s.k. bíró, Dr. Hajnal Péter s.k. bíró, Dr. Heinemann Csilla s.k. bíró**